

De facto verschijnt
als bijlage bij het
"Tijdschrift voor Welzijnswerk"

de facto

ledenblad van het Vlaams Welzijnsverbond

Jaarverslag 2003

Werken aan Welzijn

afgiftekantoor Brussel 4 • maandblad • verschijnt niet in januari en augustus

de facto

april-mei 2004 • zesde jaargang • nummer

34

EDITORIAAL

... 2003 WAS GEEN RUSTIG JAAR...

Met acties in de verschillende sectoren hadden we de handen vol. En het draaide daarbij steeds om geld dat er tekort was!

Sinds 2002 wordt het gedeelte uit de winst van de Nationale Loterij dat bestemd is voor welzijn uitgekeerd door de Vlaamse overheid. Bij deze overdracht werd duidelijk dat er voor de jaren 1999-2001 nog ongeveer 20 miljoen euro moet worden uitbetaald. Vooral tussenkomsten voor infrastructuur en werking van gehandicaptenvoorzieningen. De federale en de Vlaamse regering beloofden een oplossing, maar die kwam er ook in 2003 niet!

Anders liep het in de bijzondere jeugdzorg. Na een symbolische Vlaamse kermis voor de deur van de minister-president en een opnamestop van een week in alle Oost-Vlaamse instellingen kwam er een eerste stap in de goede richting met een aanpassing van de werkingssubsidies vanaf 1 januari 2004. Ook voor de centra voor kindercare en gezinsondersteuning, de vertrouwenscentra kindermishandeling en de diensten voor private gezinsplaatsing werd een betekenisvolle stap gezet in de richting van een kostendekkende subsidiëring.

Tijdens de zomervakantie 2003 werd de welzijnssector dan weer opgeschrikt door alarmerende berichten: minister Van Mechelen wou, omwille van het dreigende kasteekort van de Vlaamse overheid, het uitgavenritme tijdens dit jaar afremmen. Wel werden lonen vrijgesteld van deze maatregel. En in september 2003 bleek dat het Vlaams Fonds onvoldoende budgetten had om de voorschotten van de maand december aan de voorzieningen te betalen. Het door het Fonds gevraagde budget werd door begrotingsdeskundigen en de minister vermindert in functie van de begrotingsdoelstellingen... In november en december 2003 stond de sector (personeel, gebruikers én initiatiefnemers) dan ook in rep en roer en bekam men van de regering een 'princiepsakkoord' dat de voorschotten voortaan tijdig betaald worden en achterstallen binnen de 2,5 jaar afgerekend worden!

Voor de wachtlijsten in de gehandicaptensector was er beter nieuws: tijdens de begrotingscontrole 2003 in april II. werd een meerjarenplan goedgekeurd om deze weg te werken. In 5 jaar wil de regering ruim 8000 extra plaatsen scheppen. Voor 2003 werd alvast 22 miljoen euro uitgetrokken, plus 20 miljoen euro voor bouwprojecten! Met deze maatregel kwam de regering eerder aangekondigde engagementen na.

Het plan van de regering om in de kinderopvang 10.000 extra plaatsen te scheppen werd dan weer vertraagd. Er komt geen extra budget voor uitbreiding in de kinderdagverblijven, wel 1400 plaatsen extra in de buitenschoolse opvang en een stimulans voor onthaalouders in de vorm van een (begin van) statuut. Op die manier moedigt de regering het systeem aan en hoopt ze de opvangcapaciteit uit te breiden.

Eind december 2003 bonden de revalidatiecentra de kat de bel aan. Werkgevers en werknemers betwisten de (tijdelijke) bevrozing van de prijs per behandeling. Deze is nefast voor de behandelde kinderen én het personeel. Wij vrezen besparingen van de overheid in 2004! Wordt vervolgd.

Tenslotte rest ons nog een woord van oprechte dank aan alle medewerkers!

*Theo Rombouts
Algemeen voorzitter*

*Frank CUYT
Algemeen directeur*

WIJ ZIJN WERKGEVERS VOOR WELZIJN

Wij zijn werkgevers in de social profit sector

Onze VZW's, die vanuit het particulier initiatief dienstverlening aanbieden in de welzijnssector, stellen medewerkers te werk.

We zijn waardegeoriënteerde werkgevers

Centraal hierbij staan de personalistische levensvisie en waarden als solidariteit, verbondenheid, aandacht voor de persoon van elke medewerker, en een voorkeursaandacht voor de zwakkeren en armen uit onze samenleving.

Wij zijn werkgevers voor welzijn

Wij scheppen de voorwaarden tot welzijn voor cliënten uit verschillende doelgroepen en creëren als zodanig welzijn. Dat welzijn zien wij in een ruimer maatschappelijk en lange termijn perspectief. Ons werken aan een optimaal voorwaarden-scheppend klimaat impliceert eigen wetmatigheden en voorwaarden: een open en respectvolle relatie tot onze cliënten; binnen een goed sociaal klimaat; met een aangepaste regelgeving en voldoende middelen.

Wij zijn werkgevers die streven naar samenwerking

Wij kiezen voor een structureel overleg op alle niveau's, met gelijkwaardige actoren: gebruikers, medewerkers, overheid en initiatiefnemers, om evenwichtige kaderakkoorden met lange termijn perspectief af te sluiten, die de basis vormen voor een constructief paritair overleg. Binnen de eigen organisatie zijn werknemers persoonlijk betrokken medewerkers en extern streven we naar netwerkvorming: lokaal, regionaal, federaal en Europees.

Wij kiezen voor een sterk georganiseerd werkgeversverbond

Wij zijn werkgevers die onze verantwoordelijkheid nemen voor een kwalitatief hoogstaande dienstverlening voor iedereen; voor het opnemen van een signaalfunctie voor de behoeften van de samenleving, als een volwaardige partner van de overheid; voor professionele ontplooiing en welzijn van onze medewerkers; voor een verantwoorde aanwending van de ter beschikking gestelde middelen. Wij wensen op een transparante wijze te werken, en dat ten aanzien van alle belanghebbenden.

Raad van Bestuur van het Vlaams Welzijnsverbond, voorjaar 2004

UIT DE BEHEERSORGANEN

Een vereniging besturen houdt een aantal vaste zaken in: jaarrekeningen, personeelsbeleid, algemene werking, huisvesting, enz. Verder werkte de raad het voorbije jaar onder meer aan de opdrachtverklaring van het Verbond en werd voor de beheerders een dag rond strategische planning opgezet. Er werd beslist geen eigen provinciale steunpunten op te zetten, maar de overeenkomst met de provinciale Caritassecretariaten te verlengen. De raad besprak de idee van een functieclassificatie voor het personeel in de welzijnssector en gaf zijn fiat voor een verdere verkenning hiervan. De raad volgt de evolutie op rond zorgregio's en integrale jeugdhulp en evalueerde het Vlaams Intersectoraal Akkoord.

Op voorstel van de ethische commissie keurde de raad het eerste ethisch advies van het Vlaams Welzijnsverbond over 'opnamevrijheid-opnameplicht' goed. De raad gaf opdracht aan de commissie om een tweede advies te ontwikkelen omtrent het omgaan met het vermoeden van seksueel misbruik in instellingen. De werkzaamheden van de commissie kwaliteit werden geëvalueerd en er werd beslist tot een verdere ondersteuning van dit dossier door het verbond. Een memorandum werd opgesteld naar aanleiding van de federale verkiezingen. We stelden onder meer: "Meer tewerkstelling (via een nieuwe ronde arbeidslastenverlaging) zal nodig zijn om de kinderopvang, de gehandicaptenzorg en de jeugdzorg een nieuwe adem te geven in de komende jaren."

Geen onderaannemers

In het kader van de hervorming van de administratie en de advies- en overlegorganen onder de naam van Beter Bestuurlijk Beleid, waarschuwde het verbond voor "een wereldvreemde beleidssturing zonder inbreng van de eerste betrokken actoren: gebruikers én voorzieningen!" We zijn er samen met de raden van bestuur van het Vlaams Fonds en Kind en Gezin van overtuigd dat de samenspraak met het middenveld belangrijk is voor de uitbouw van het beleid. Bij de goedkeuring van de decreten op het Beter Bestuurlijk Beleid en de strategische adviesraden werd het verbond samen met andere middenveldorganisaties erkend als partner in de advisering. De formule van directe participatie en medebeheer in de nieuwe agentschappen werd echter verlaten. Het verbond onderstreepte dat hulpverleners ook heel wat deskundigheid kunnen inbrengen bij de beleidsontwikkeling. De raad van bestuur en de directiecomités volgen de verdere ontwikkelingen op de voet.

Het Verbond pleit hierbij voor een goede taakverdeling tussen overheid en het werkveld: "Hulpverleners zijn immers geen onderaannemers!"

Werkgeversaspecten

In het dossier arbeidstijd werden de leden schriftelijk bevroegd en werd samen met het VSO een standpunt voorbereid. Er werd echter geen akkoord bereikt tussen werkgevers en vakbonden. Naast de sla-

pende nachtdienst zijn er nog problemen in verband met de maximale dagprestaties van 11 uur en de arbeidstijd tijdens externe verblijven. De commissie sociale verhoudingen kreeg de opdracht een actieplan te ontwikkelen.

En dan zijn er natuurlijk de werkingskosten: uit een vergelijking van het verbond blijkt dat veel instellingen roofofbouw moeten plegen op hun dagelijkse werking om de reële kostenevolutie te kunnen volgen. In de onderzochte periode (1997-2001) namen de werkingssubsidies gemiddeld met amper 2% toe en stegen de courante kosten gemiddeld met 7,5% per jaar. Deze cijfers werden aangekaart bij de overheid. Bovendien werd tijdens de zomervakantie aangekondigd dat, omwille van het dreigend kastekort van de Vlaamse overheid, niet langer 1/12de, maar slechts 1/15de van het jaarbudget ter beschikking gesteld werd. Het verbond wees erop dat door deze maatregel eerdere engagementen van de Vlaamse regering in het gedrang komen. Toen dan ook bekend werd dat er 30 miljoen euro te kort was voor de subsidies van december 2003 voor de voorzieningen gehandicaptenzorg, was het spel helemaal op de wagen.

Naar aanleiding van de werkgelegenheidsconferentie verspreidden we samen met Caritas en het VVI affiches met de tekst: "Blij ook u te kunnen helpen, Guy". Op deze manier willen we duidelijk maken dat er zinvol werk ligt te wachten in de welzijns- en gezondheidsinstellingen. Als de eerste minister de komende vier jaren 200.000 banen wil scheppen, zou dit plan voor de social profit, met een aandeel van 12,5% van de globale tewerkstelling, 25.000 nieuwe jobs opleveren, waarvan 15.000 in Vlaanderen!

Een terugkerend agendapunt is de subsidiëring door de Nationale Loterij. De raad

reageerde verontwaardigd over de gang van zaken in verband met de achterstallige toelagen voor de jaren 1999, 2000 en 2001. Ondanks eerdere toezeggingen van de Vlaamse regering voor het mee afbetalen van een lening, wenst de Nationale Loterij hier niet op in te gaan. Samen met het VSO werd krachtig gereageerd en werden acties gepland. Zolang geen kostendekkende subsidiëring in de sectoren wordt gegarandeerd en in afwachting van een volledige objectieve overheidsanalyse omtrent de financiële situatie van de instellingen, kunnen geen loterijmiddelen worden weggehaald bij de instellingen die deze reeds 30 jaar ontvangen.

Bedankt en welkom

Op de Algemene Vergadering werd afscheid genomen van verbondsvoorzitter Firmin Aerts. Zeven trouwe jaren dienstbaarheid aan de Vlaamse welzijnssector heeft hij er op zitten. Eerst als VVJG-voorzitter, waar hij de besprekingen mee maakte (in de twee betekenissen) rond de herstructurering, die geleid hebben tot de oprichting van het Vlaams Welzijnsverbond. Daarna heeft hij met kundige hand de eerste jaren van het nieuwe verbond - met alle groeipijnen én -vreugdes - in goede banen geleid. Firmin Aerts was een 'betrokken' voorzitter, niet alleen voor de sector, maar ook voor het personeel, die gepast zijn woordje wist te plaatsen, tussenkwam als het nodig was en van op afstand de ontwikkelingen volgde, wanneer geen tussenkomst nodig was. Hiervoor werd hij, samen met zijn echtgenote, gepast in de bloemetjes gezet. Tegelijkertijd werd Theo Rombouts verwelkomd als nieuwe voorzitter. Op deze Algemene Vergadering werd in een boeiend panelgesprek stilgestaan bij de soms moeilijke relatie tussen de welzijnssector en de media.

BIJZONDERE JEUGDBIJSTAND

Het jaar 2003 zal later herinnerd worden als hét jaar (of in de toekomst mogelijk als een jaar) van de acties voor meer werkingsmiddelen. Dit was voor de sector Bijzondere Jeugdbijstand een erg belangrijk werkpunt. Daarnaast kwamen nog vele andere thema's aan bod.

Heel wat energie ging naar de **Integrale Jeugdhulpverlening**. Verschillende concepten werden verder inhoudelijk uitgewerkt en er werd hard gewerkt aan een voorstel van kaderdecreet. In de pilootregio's werkt men op basis van een tijdelijk decreet, dat verloopt in juni 2004. Om de Integrale Jeugdhulpverlening verder te continueren, uit te breiden naar gans Vlaanderen, en om de legislatuur van deze Vlaamse regering te overstijgen, was een kaderdecreet noodzakelijk. Dit was en is intersectoraal geen gemakkelijke opdracht. De centrale commissie gaf hiertoe een belangrijke voorzet, die verder moet behandeld worden in het Vlaams Parlement. U vindt hierover elders in dit jaarverslag een specifieke bijdrage.

Acties voor meer werkingsmiddelen

Werk maken van een **verhoging van de werkingsmiddelen** is zeker geen eenvoudige opdracht. Dit thema kwam de vorige jaren reeds aan bod, maar kwam in 2003 in een stroomversnelling terecht. Tijdens de voorbije jaren werden reeds middelen voorzien voor een uitbreiding van het aanbod en voor een steeds sterker profilerend doelgroepenbeleid (zie jaarverslag 2002). Maar wat kan je daarmee als er te weinig werkingsmiddelen zijn om te overleven? Het

kan je financiële doodstrijd enkel wat verlengen... Daarom werd actie gevoerd!

Na een provinciale tentenactie in Oost-Vlaanderen, plande het Vlaams Welzijnsverbond op 20 juni een sectorale ledenvergadering, gevolgd door een actie (een Vlaamse kermis) met de 3 koepels op het Martelaarsplein. Bij de ontvangst op het kabinet vroegen we 5 miljoen euro extra. Dit werd vertaald in de slogan: "2 euro per dag per jongere". Tegelijkertijd hielden we een persconferentie. De minister vroeg haar administratie deze problematiek te becijferen en beloofde een gesprek met de sector. Deze gesprekken startten pas (later dan afgesproken) in oktober. Ondertussen bleven we echter niet stilzitten en de strategische cel financiën besliste zich te richten naar de begrotingscontrole van 2004.

Ook de provinciale acties gingen verder. Zo was er de provinciale opnamestop gedurende één week in november in Oost-Vlaanderen, waarbij in Brussel aan de minister lege dozen overhandigd werden en de kwaliteitshandboeken symbolisch werden neergelegd. We schreven ter ondersteuning hiervan met de koepels een brief naar de minister.

Op een tweede sectorale ledenvergadering, eveneens in november, werd de eer-

ste financiële analyse op basis van de HUB (handleiding uniforme boekhouding) van de sector bijzondere jeugdzorg voorgesteld. De commissie financiën BJB werkte ondertussen hard aan een "kwaliteitsnormenmodel", dat een eerste aanzet wil geven voor een realistische en kosten-dekkende financiering. Dit KNM baseert zich enerzijds op deze financiële analyse en anderzijds op een bevraging van de voorzieningen naar de subjectieve beleving van de financieringsproblematiek en op statistische gegevens van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS), waarbij de kostenposten geobjectiveerd worden aan de hand van gemiddelde uitgaven in Vlaanderen. Op deze manier werden, per erkende categorie in de bijzondere jeugdzorg, richtcijfers berekend voor de werkingskosten.

Door *deze cijfers* werd snel duidelijk dat 5 miljoen euro geen eindpunt zou zijn, maar eerder een startpunt. Eind 2003 groeide een consensus tussen de verschillende koepels om dit als eis naar voor te brengen op de onderhandelingen met het kabinet. Hoe dit dossier verder afloopt, lees je wellicht in het jaarverslag van 2004.

Wat het VIPA betreft werd in 2003 de zorgstrategische commissie voor de bijzondere jeugdbijstand wel geïnstalleerd, maar dit jaar werd nog geen enkel dossier afgewerkt. Een gevolg van de zware procedure die de voorzieningen bijzondere jeugdbijstand decretaal dienen te volgen.

Andere thema's

Op 8 mei vond een hoorzitting plaats over het voorstel van decreet van Patricia Ceysens betreffende de wijziging van de **hoogdringendheidsprocedure** ingeval van mishandeling of verwaarlozing. Het voorstel wil meer hulp

op maat mogelijk maken door de jeugdrechter toegang te geven tot alle maatregelen opgesomd in de gecoördineerde decreten en de genomen maatregelen niet meer van rechtswege te laten eindigen na 45 dagen. In ons *standpunt* benadrukten we dat dit voorstel raakt aan het onderscheid tussen vrijwillige en gerechtelijke hulpverlening (de achillespees van de bijzondere jeugdbijstand) en men hier dus erg voorzichtig dient mee om te gaan. We pleitten voor een coherente aanpak, parallel met de evoluties in de integrale jeugdhulpverlening op Vlaams niveau en met de eventuele aanpassingen van het jeugdrecht op federaal niveau.

Op de hoorzitting in de commissie Welzijn van het Vlaams Parlement naar aanleiding van het voorstel van **resolutie betreffende de pleegzorg** benadrukten we in onze *bijdrage* de nood aan een meer vraaggerichte pleegzorg, waarbij elke pleegsituatie de toets van vier, soms moeilijk verzoenbare perspectieven moet doorstaan (kind, ouders, pleegouders en pleeggezinnendiensten) en pleitten we voor een structurele erkenning en subsidiëring van de diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg.

Reeds in 2001 en 2002 kaartten we de nood aan tot een grotere **flexibiliteit in de regelgeving** voor de voorzieningen. In 2003 richtte het kabinet een werkgroep op met als taak te definiëren wat flexibilisering binnen de hulpverlening betekent, initiatieven te inventariseren die momenteel reeds vanuit de idee van flexibilisering werken en van daaruit verbetervoorstellen te formuleren voor een meer flexibel aanbod. Verder werd een **werkgroep veiligheid in voorzieningen** geïnstalleerd, die voorstellen moet formuleren om (onder meer preventief) beter om te kunnen gaan met agressie in voorzieningen. Beide werkgroepen

werden eind 2003 opgestart en moeten hun werkzaamheden afronden voor juni 2004.

Eind 2003 verliepen **de erkenningen** van de voorzieningen bijzondere jeugdzorg. Op vraag van het Vlaams Welzijnsverbond werden de erkenningen automatisch met 1 jaar verlengd. Zo wordt het mogelijk de nieuwe (vijfjarige) erkenningen eind 2004 te beoordelen op basis van de aan het kwaliteitsdecreet aangepaste normen. Eind 2003 werd - na jaren aandringen - gestart met een project tot **coördinatie van de omzendbrieven** van de Bijzondere Jeugdzorg. Deze opdracht werd aan professor Johan Put van het Instituut Sociaal Zekerheidsrecht van de K.U. Leuven uitbesteed. Tegen april 2004 zou dit werk moeten afgerond zijn.

De **samenwerking tussen de 3 koepelorganisaties** (Vlaams Welzijnsverbond, PPI en Jongerenbegeleiding) in de sector bijzondere jeugdzorg werd verder gezet: kabinetsonthoeningen werden systematisch gezamenlijk voorbereid en rond

vele thema's werden gezamenlijke standpunten ingenomen. Het project Q-WAK (zie elders in dit jaarverslag) werd succesvol verdergezet. De ondersteuningsstructuur bijzondere jeugdbijstand werkt met een ruimere doelstelling en een uitgebreider aantal thema's. De samenwerking met Jongerenbegeleiding rond het verstrekken van informatie over sociale onderhandelingen werd door beide partijen positief geëvalueerd en verlengd.

Tenslotte bevroegen we onze leden naar hun prioriteiten van werkpunten. Tijdens de sectorale ledenvergadering in november werden deze punten in een **memorandum van de bijzondere jeugdzorg** voor de nieuwe Vlaamse Regering neergelegd. Hiermee hebben we een gedragen visie waar we volgende jaren naartoe willen werken.

INFO

jan.bosmans@vlaamswelzijnsverbond.be,

tel. 02 507 01 24,

eddy.vandenhove@vlaamswelzijnsverbond.be,

tel. 02 507 01 23.

GEHANDICAPTENZORG

2003 was een bewogen jaar voor de sector gehandicaptenzorg. Een druk jaar ook, waarin veel werk werd geleverd rond de zeer diverse dossiers die de sector aanbelangen. Op de website vindt u een uitgebreider overzicht van de werkzaamheden in 2003. We nodigen u uit daar zeker een kijkje te nemen. U kan er lezen over de inspanningen die we leverden inzake zorgtrajectbegeleiding, de inschrijvingsprocedure, de MDT's, de vrijetijdsinitiatieven, beschermd wonen, begeleid werken, het persoonlijk assistentiebudget, het kwaliteitsdecreet, het steunpunt expertisenetwerken, de programmatie en de nota zorglijn, het uitbreidingsbeleid 2003-2004, de samenwerking met andere organisaties in Vlaanderen en in Europa... Hierna staan we bij enkele andere thema's stil.

Tehuizen voor werkenden: gelijk hebben en - eindelijk - gelijk krijgen

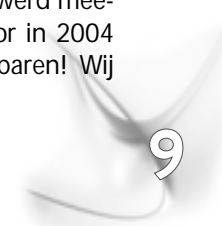
Reeds 3 jaar ijverden we voor een licentiaatsomkadering. De tehuizen voor werkenden waren immers de enige werkvorm die daarop geen beroep kon doen. In nauw overleg met PPG hebben we in de maand september het kabinet van minister Byttebier zeer intensief beïnvloed om in 2004 eindelijk deze eis in te willigen. Tot onze grote voldoening heeft de minister dit inderdaad ingeschreven in de beleidsbrief 2004 en er middelen voor voorzien.

De revalidatiesector in rep en roer

Ook dit jaar is heel wat tijd en energie gestoken in de nieuwe type-overeenkomsten die vanaf 1 januari 2004 van kracht worden. Onze standpunten werden voorbereid in het **Discussieforum**

waarin het hele werkveld vertegenwoordigd is. De discussiepunten waren o.m. een goede afbakening van de doelgroep "stotteren", de correcte manier van berekening van de forfaits. Na veel discussies over de interpretaties leken we tot goede en duidelijke (?) afspraken gekomen te zijn. De nieuwe overeenkomst werd opgesteld met het RIZIV en moest enkel nog door het Verzekeringscomité goedgekeurd worden... We stonden al heel ver, dachten we.

Ondertussen waren er verkiezingen op het federale vlak en was er een nieuwe minister voor Volksgezondheid en Sociale Zaken. Om zijn beleid uit te stippelen organiseerde de minister **Gezondheidsdialogen** waarop het werkveld werd uitgenodigd. Wij dachten dat we mee mochten werken om het toekomstige beleid uit te stippelen. Onze verbazing, frustratie en ontgoocheling was groot toen op de eerste vergadering werd meegedeeld dat de revalidatiesector in 2004 8 miljoen euro diende te besparen! Wij

schreven een brief naar de minister en op het Verzekeringscomité werd hard gereageerd door vertegenwoordigers van onze sector. Maar... alles ging door.

Door deze besparingen kwam ook de goedkeuring van onze nieuwe type-overeenkomst op het Verzekeringscomité in het gedrang. Ook de aanvragen van 2003 voor herberekening van de forfaits werden geblokkeerd. Dit was de druppel die de emmer deed overlopen. Het Verbond voerde samen met de Federaties, het Pluralistisch Platform Gehandicaptenzorg en de LBC-NVK actie op 22 december. Resultaat: de dossiers van 2003 werden volledig goedgekeurd en de nieuwe type-overeenkomst gaat in vanaf 1 januari 2004, ... maar de besparingen gaan door! Het belooft een zeer druk voorjaar te worden.

De sector tewerkstelling

Het Beter Bestuurlijk Beleid voorziet in de overheveling van de sector professionele integratie voor personen met een handicap van 'Welzijn' naar het deeldomein 'Economie, Werkgelegenheid en Toerisme'. Het organogram werd ondertussen vastgelegd en het ontwerp van het oprichtingsdecreet VDAB als een EVA zal in 2004 geagendeerd worden op de Vlaamse Regering. Vermits de VDAB het takenpakket van het Vlaams Fonds overneemt m.b.t. de Centra voor Gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze, de Centra voor Beroepsopleiding en de Arbeidstrajectbegeleidingsdiensten bepaalden wij onze visie en gaven deze door aan de kabinetten en de VDAB. In heel dit proces nemen wij samen met de andere betrokken koepels (PPG, ATB-Vlaanderen en SLN - Steunpunt Lokale Netwerken) standpunten in: o.m. geen verdringing van de doelgroep en een gegarandeerde **rechtszekerheid** voor de organisaties.

Bovendien wordt meer en meer beroep gedaan op de diensten voor professionele integratie om de grotere groep arbeidsgehandicapten (zonder Vlaams Fonds inschrijving) van de VDAB te begeleiden. Mits evenredige verhoging van de middelen wil de sector hier positief op antwoorden, maar de onderhandelingen verlopen zeer moeizaam. Om een stimulerend beleid te voeren ter verbetering van de arbeidsparticipatie van personen met een handicap en arbeidsgehandicapten werd een rondetafelconferentie gehouden die uitmondde in een platformtekst ondertekend door de overheid en de sociale partners. Bij al deze evoluties is onze belangrijke bekommernis dat aan de persoon met een handicap minimaal de **kwalitatieve en innoverende dienstverlening**, zoals die vandaag geboden wordt, gegarandeerd blijft.

Deregulering, zorggradatie en persoonsgebonden budget

Sinds meerdere jaren zijn er in het Vlaams Fonds studies en denkoefeningen aan de gang rond de erkenning en financiering van de voorzieningen. We hebben hieraan ook in 2003 meegewerkt. Zo hebben we de druk opgevoerd om reeds concrete stappen te zetten in de richting van **deregulering** en brachten we voorstellen binnen in een werkgroep van het Vlaams Fonds. Medio 2003 keurde de Raad van bestuur een eerste reeks voorstellen goed. We dringen nu aan op concrete realisatie via regelgeving en omzendbrieven.

Tegelijkertijd werd verder werk gemaakt van een andere erkenningsbasis voor de voorzieningen. Samen met een groep experts uit de voorzieningen (onder meer verschillende van onze leden) werd het ondersteuningsaanbod vertaald in modules. Die modules werden samenge-

voegd in typezorgprogramma's. De **typezorgprogramma's** zijn bedoeld als basis voor erkenning en financiering, en drukken een zorggradatie uit. In het laatste kwartaal van 2003 trachtte men een kostprijsbepaling te doen voor de woonprogramma's voor volwassenen.

Over de invoering van het **persoonsgebonden budget** werden reeds veel discussies gevoerd, maar een duidelijk scenario dat politiek wordt gedragen, was er vooralsnog niet in 2003. Ook ons sectoraal directiecomité zette een aantal principes uit, die wij willen bewaken bij de invoering van het persoonsgebonden budget. In essentie kiezen we voor een systeem van trekkingsrechten, en niet voor geld, als formule voor het persoonsgebonden budget. Gebruikers die een trekkingsrecht hebben voor een bepaald zorgprogramma genereren een bepaalde hoeveelheid middelen voor de zorgaanbieder van zijn keuze. Het is geen vrije markt, omdat we niet kiezen voor individuele prijsonderhandelingen, noch met gebruikers, noch met de overheid. Er is dan ook geen concurrentie tussen voorzieningen op basis van prijzen voor dienstverlening. Bovendien kan een trekkingsrecht enkel worden opgenomen bij door het Vlaams Fonds erkende voorzieningen, die op hun kwaliteit worden gecontroleerd. De invoering van het persoonsgebonden budget moet samengaan met deregulering: minder administratieve last voor de voorziening enerzijds, en een grotere flexibiliteit in het bieden van zorg op maat anderzijds.

Grote financiële zorgen werpen een schaduw over de sector

Zorgelijke jaarrekeningen

Het Vlaams Fonds heeft eindelijk, op ons aandringen en in navolging van onze eigen analyses van de jaarrekenin-

gen, ook de analyse van de jaarrekeningen voor alle voorzieningen opgestart. Voor het eerst was er een ruime erkenning dat de financiële situatie van de voorzieningen niet rooskleurig is. De Raad gaf aan de administratie de opdracht om via de koepels een preciezer zicht te krijgen op de meerkosten die de voorzieningen de laatste jaren moeten dragen, onder meer ten gevolge van niet Vlaams Fonds regelgeving.

De historie van de Nationale Loterij

Het dossier van de Nationale Loterij is nog steeds niet van de baan. Na onze acties besliste de federale ministerraad in april 2003 dat de Loterij een lening diende aan te gaan om zijn schulden aan de sector voor de jaren 1999-2001 te vereffenen. Probleem opgelost, althans zo leek het. Maar eind 2003 moesten we vaststellen dat er van de beloofde oplossing niets in huis kwam. We zullen de druk opnieuw opvoeren om deze zaak eindelijk definitief van de baan te krijgen. Reeds bij de overheveling van de Loterijmiddelen naar Vlaanderen werd door minister Vogels gesteld dat vanaf 2003 de verdeling van de middelen over de sectoren en de verdelingscriteria zouden worden herzien. Wij hebben vanuit onze sector steeds bepleit dat de middelen die sedert jaren de gehandicaptenzorg toekomen, niet plots kunnen worden weggenomen. Bovendien willen we de middelen vrijwaren voor infrastructuur en werking.

De verbetering van het VIPA-besluit: processie van Echternach

In 2002 keurde de Raad van bestuur van het Vlaams Fonds een nieuw ont-

werp VIPA-besluit goed. We drongen meermaals aan op goedkeuring door de Vlaamse regering. In mei 2003 leek er eindelijk een doorbraak te komen in het dossier. De wisseling van minister en kabinet gooide echter opnieuw roet in het eten. Minister Byttebier liet weten dat ze de verbetering van het VIPA-besluit niet meer wenst te realiseren deze legislatuur. Uiteraard nemen we daarmee geen vrede.

De voorschotten en de achterstallen: actie 60% werken, 40% betogen

Reeds van bij de goedkeuring van de begroting 2003 wisten we dat de middelen voor de gewone lopende verplichtingen ten aanzien van de voorzieningen ontoereikend zouden zijn. We drongen er in de Raad van bestuur van het Vlaams Fonds op aan dat er geen verdere vertraging werd doorgevoerd door de administratie in de afrekeningen van de dagprijzen en de aanpassing van de tussenliggende voorschotten. De **achterstallen van dagprijsdossiers** zijn immers opgelopen tot onhoudbare hoogte.

In het najaar 2003 werd de omvang van het tekort ten volle duidelijk. Sedert begin november kon geen enkel dagprijsdossier nog worden afgerekend. De voorschotten voor de maand december 2003

konden slechts voor de helft worden uitgekeerd. Het Vlaams Welzijnsverbond nam het voortouw om de druk op de Vlaamse regering op te drijven en zocht nauwere samenwerking met PPG, met al de gebruikersorganisaties en de drie vakbonden. Onmiddellijk vormde de hele sector een stevig front dat wekenlang intens samenwerkte en twee acties op touw zette. De laatste week van november betoogden de elf organisaties met 2000 mensen op het Martelaarsplein. De week nadien vulden 3000 actievoerders de straten van Brussel.

Het belangrijkste resultaat op langere termijn is een **princiepsakkoord** van de Vlaamse regering die het probleem erkent en de aanzet geeft voor een goede regeling voor de toekomst. Voor ons is dit een begin van oplossing, op voorwaarde dat het princiepsakkoord wordt omgezet in concrete acties en een juridisch afdwingbare, reglementaire basis krijgt. Nog voor het einde van de legislatuur moeten er concrete resultaten zijn!

INFO

diane.serneels@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 26,
hilde.verstricht@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 27, en
krista.telemans@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 28.

GEZINSONDERSTEUNING

Integrale Jeugdhulpverlening was, zoals bij meerdere sectoren, een belangrijk en ingrijpend thema voor de deelsectoren van de sector gezinsondersteuning. De CKG's (centra voor kindercare en gezinsondersteuning) hadden in 2002 reeds de basis gelegd voor hun modulering. Dit werd in 2003 verfijnd. De CIG's (centra voor integrale gezinszorg) moduleerden hun werking gezamenlijk in 2003. De CKG's werden in de pilootregio's actief betrokken in de daar ontwikkelde projecten. Het was een hele heksentoer om dit met een beperkt aantal CKG's te realiseren. Over de integrale jeugdhulpverlening vindt u elders in dit jaarverslag een specifieke bijdrage.

Na een uniek volgehouden engagement van 26 jaar nam in 2003 Jean Vanisterdael afscheid als **voorzitter van de sector** gezinsondersteuning van het Vlaams Welzijnsverbond. Hij blijft zijn rijke ervaring evenwel ten dienste stellen van het Sectoraal Directiecomité. In deze periode heeft hij erg veel betekend voor de sector. Hierbij willen we hem nogmaals bedanken. Het sectorvoorzitterschap heeft hij overgedragen aan Agnes Vanstraelen, die ondertussen bewijst dat de sector in goede handen blijft.

Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning

In 2003 werden voor de centra voor kindercare en gezinsondersteuning - dankzij een jarenlange inzet van onze leden - een aantal historische stappen gezet. Zo besliste de Vlaamse regering op 28 februari tot een **uitbreiding van de doelgroep** van de CKG's van 0 tot 12 jaar, al vraagt men dat er bijzondere aandacht blijft uitgaan naar jonge kinderen van 0 tot 6 jaar en de gezinnen waarin ze opgroeien. Gezien de historiek en de feitelijkheid is dit een zeer belangrijke en noodzakelijke evolutie, die we ten eerste appreciëren. Verder besliste de minister tot een **verhoging van de enveloppe** van de CKG's met een anciënniteitsparameter. De budgetten werden hiervoor vrijgemaakt bij de begrotingsopmaak van

2004 en begin 2004 moet dit verwerkt worden in een besluiswijziging. Ook dit is een dossier dat we reeds aankaartten van bij het ontstaan van de enveloppes van de CKG's in 1995.

In het **project automatisatie** wordt intensief verder gewerkt aan de ontwikkeling van een softwaresysteem voor de CKG-sector voor het beheer van gegevens betreffende een geautomatiseerd kinddossier, de aanwezigheidsregistratie voor Kind en Gezin en de statische jaarverwerking van de CKG-opdracht. Dit project werd reeds goedgekeurd door Kind en Gezin eind 2002, werd eind 2003 uitgetest in twee proefvoorzieningen en wordt begin 2004 geïmplementeerd naar alle CKG's.

In het jaarverslag van 2002 maakten we melding van een concepttekst voor de

CKG's, die door een dialooggroep met mensen uit de sector en uit Kind en Gezin werd opgesteld, onder meer op basis van een omgevingsanalyse. Deze concepttekst bevat een omschrijving van de doelgroep, van positieve en negatieve indicaties, van doelstellingen en van kernfuncties en ad hoc functies. De evaluatie hiervan leidde tot een door het Vlaams Welzijnsverbond ontwikkelde **kernnota residentiële begeleidingen**. Op het vlak van de ambulante begeleiding werd de concepttekst als duidelijk en positief ervaren. Vanuit de maatschappelijke opdracht ten aanzien van gezinnen met risico's op ernstig gestoorde opvoedingssituaties, stelt men voor een aantal indicaties aan te passen of te wijzigen. Zo wordt tegemoet gekomen aan actuele noden bij deze gezinnen en wordt voorkomen dat gezinnen met problemen in de kou blijven staan.

Op de hoorzitting in de commissie Welzijn van het Vlaams Parlement naar aanleiding van het voorstel van **resolutie betreffende de pleegzorg** in Vlaanderen benadrukten we in onze *bijdrage* de nood aan een meer vraaggerichte pleegzorg, waarbij elke pleegsituatie de toets van vier, soms moeilijk verzoenbare perspectieven moet doorstaan (kind, ouders, pleegouders en pleeggezinnen-diensten). We pleitten eveneens voor een structurele erkenning en subsidiëring van de diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg.

Ook vanuit de CKG's wordt werk gemaakt van een samenwerking met het PPJ (Pluralistisch Platform Jeugdzorg): we komen sinds 2003 structureel en systematisch samen om dossiers voor te bereiden en standpunten in te nemen. Dit versterkt ons aanzienlijk naar andere partners.

Centra voor Integrale Gezinszorg

De Centra voor Integrale Gezinszorg werkten in 2002 hun kwaliteitshandboek af en maakten in 2003 hun eerste kwaliteitsplanning. In 2003 kregen zij eveneens een eerste inspectie op basis van hun kwaliteitshandboek. Daartoe maakten we een **inspectieoefeninstrument** om de inspectie voor te bereiden en organiseerden we een vorming rond het aantoonbaar maken van kwaliteitseisen.

In 2003 werd werk gemaakt van een **voorstel tot samenwerkingsprotocol tussen OCMW's en CIG's**. Dit protocol stelt zich tot doel om zowel voor de client, als het OCMW en het Centrum voor Integrale Gezinszorg (CIG) een aantal garanties te verschaffen omtrent de te verstrekken hulpverlening en de samenwerking in het kader van de begeleiding. Het OCMW en het CIG zijn immers door de respectieve wetgevers ten dele met een gelijkaardige taak belast, vooral waar het gaat over de sociaal-administratieve aspecten in de begeleiding. Ze hebben op dat punt een gedeelde verantwoordelijkheid ten aanzien van de cliënten. In het algemeen wil dit protocol de rol en de functie bepalen van het OCMW en het CIG met betrekking tot verwijzing, opname, begeleiding, evaluatie, voortgangsbewaking, rapportering en nazorg. Dit protocol zal in de loop van 2004 voorgelegd worden aan de OCMW's.

De CIG's ontwikkelden eveneens een gezamenlijke tekst met voorstellen tot wijzigingen van het erkenningsbesluit die ertoe moeten leiden de functionaliteit en de kwaliteit van de dienst- en hulpverlening te verhogen. Het gaat

onder meer over voorstellen tot wijziging van de verrekening van de indexaties van de enveloppes, aanpassingen van de honorering van nazorg, wijziging van de cliëntbijdrage bij opname van gezinnen met beide partners, het verlaten van een bovengrens van de personeelskosten in de enveloppes en de mogelijkheid projectsubsidies te

voorzien, zodat nieuwe evoluties in de sector gestimuleerd en financieel gehonoreerd kunnen worden.

INFO

*jan.bosmans@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 24,
eddy.vandenhove@vlaamswelzijnsverbond.be, tel. 02 507 01 23.*

KINDERDAGOPVANG

Tijd vliegt als je goed bezig bent! Dat geldt zeker voor de sector kinderopvang. Het nieuwe jaar leek nog maar net begonnen of kerst kwam al in zicht. Toch was 2003 – zoals vaker aan het einde van een legislatuur – geen verrassend jaar. De meeste "nieuwe" dossiers die het afgelopen jaar aan de orde waren, vloeiden voort uit vroeger genomen beleidsbeslissingen en waren vaak al lang in voorbereiding. Denken wij maar aan de sociale bescherming voor onthaalouders, die er al jaren zat aan te komen en het hele jaar voor implementatieproblemen zorgde. Andere werkpunten voor het verbond hadden dan weer te maken met onvoorziene bijsturingen van het beleid of het uitblijven van aangekondigde maatregelen, zoals de uitbreidingsstop voor kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen of het voortdurende uitstel van aangekondigde regelingen voor bijzondere diensten. En dan waren er nog de interne werkzaamheden rond de werking van het verbond, voorbereidingen van extern overleg en acties, interne briefings... Het zal duidelijk zijn dat een volledig overzicht van alle verbondsacties in 2003 in dit beperkt kader onmogelijk is. Wij zetten hier slechts enkele belangrijke werkpunten op een rijtje.

De verbondsector kinderdagopvang: een betrokken partner

Het Vlaams Welzijnsverbond veroverd zijn plaats als volwaardig gesprekspartner. Naast onze structurele vertegenwoordigingen in de sociale overlegorganen en de beheersorganen van Kind en Gezin (K&G), onze samenwerking met externe organisaties die zich naar kinderopvang richten en onze regelmatige contacten met beleidsinstanties, is de sector op zowat alle relevante gespreksfora aanwezig. Zo waren wij het afgelopen jaar betrokken bij het sectoraal overleg voor de dagopvang en voor de buitenschoolse opvang, het overleg over de nieuwe inspectieprocedure, de "vernieuwingsgroep" en de

"expertengroep opleidingen kinderopvang" in K&G. Maar ook daarbuiten spraken wij een woordje mee, onder meer bij de uitwerking van het VBJK-project "mannen in kinderopvang", en in de stuurgroep van het VIVO-project "Erkenning van Verworven Competenties" voor begeleiders buitenschoolse opvang.

Nu werken aan morgen

Innovaties

Om antwoord te bieden aan de snelle veranderingen en ontwikkelingen op het gebied van kinderopvang werkten het voorbije jaar twee denkgroepen, de toekomstgroep en de vernieuwingsgroep, respectievelijk een korte termijn en lange termijnvisie uit op de kinder-

opvang. Dit resulteerde in twee rapporten die los van mekaar zijn ontstaan. In **het toekomstrapport** zijn de maatschappelijke tendensen en mogelijke beleidsopties geformuleerd. Aan **het vernieuwingsrapport** hebben we zowel rechtstreeks - via de inbreng van ons verbondsstandpunt - als onrechtstreeks meegewerkt. Enkele van onze aangesloten leden maakten immers deel uit van deze werkgroep. Verbetervoorstellen die op een relatief korte termijn kunnen gerealiseerd worden en waarbij zoveel mogelijk rekening gehouden werd met de beperkte budgettaire mogelijkheden werden door hen gebundeld. Beide rapporten werden door ons sectoraal directiecomité uitgebreid besproken.

Reeds geruime tijd aangekondigd, maar uiteindelijk pas gerealiseerd in het najaar, kwam de regeling er om het opvangaanbod te flexibiliseren. In de vorm van een nieuw ministerieel besluit flexibele opvang. Vijftig voltijdse equivalenten zullen extra ingezet kunnen worden in erkende voorzieningen+, die hun opvang meer flexibel uitbouwen en in één van de dertien centrumgemeenten of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gelegen zijn. Dit is slechts een begin, want de behoefte bij ouders naar opvang vóór 7 uur en na 18 uur is reëel. Wij streven echter niet alleen naar een ondersteuning van nieuw aanbod flexibele opvang, maar eveneens van de reeds bestaande flexibele opvanginitiatieven en dit in gans Vlaanderen.

2003 was voor de kinderopvangsector van het verbond ook een jaar van **samenwerking**. Er werden contacten gelegd met de andere koepelorganisaties die werkzaam zijn in de kinderopvang, met name PPJ (Pluralistisch Platform Jeugdzorg) en VVSG (Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten). Er werd gewerkt

aan een *gemeenschappelijk memorandum kinderdagopvang* dat aan de nieuwe Vlaamse regering overhandigd zal worden. Om een zo breed mogelijk draagvlak te creëren naar de overheid toe, maken wij sinds september ook deel uit van het *Vlaams Platform Buitenschoolse Opvang*, een samenwerkingsverband van de meeste Vlaamse koepel- en belangenorganisaties die zich met buitenschoolse kinderopvang bezig houden. Het doel van dit platform is gezamenlijke standpunten in te nemen rond beleidsontwikkelingen en acties te ondernemen rond knelpunten in de sector. Zo werd op 19 december 2003 in het Vlaams parlement een ronde tafel georganiseerd om toekomstgerichte oplossingen te formuleren voor de in de buitenschoolse kinderopvang vastgestelde knelpunten. De resultaten dienen als aanzet tot een *gemeenschappelijk memorandum buitenschoolse opvang*.

Intern zijn we met de aangesloten Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG's) van onze sector gezinsondersteuning rond de tafel gaan zitten. Dit leidde tot een concreet projectvoorstel van samenwerking/netwerking, waarbij gedacht wordt aan een pedagogisch ondersteunende functie binnen verschillende kinderdagverblijven. In de loop van 2004 wordt dit gezamenlijk project verder uitgewerkt en een subsidieaanvraag ingediend bij Kind en Gezin. Wordt vervolgd dus!

Visieontwikkeling

Traditiegetrouw ging er in 2003 heel wat aandacht naar visieontwikkeling. Dat blijft niet bij een louter theoretische reflectie over nieuwe maatschappelijke trends en evoluties in de sector kinderopvang. Wij willen in de eerste plaats een **toekomstgericht denkkader** uitwerken, dat de bakens uitzet voor verdere ver-

bondsacties. Daarbij wordt wel degelijk rekening gehouden met de mogelijkheden en beperkingen van de voorzieningen. Want tussen droom en daad...

Één van de grote thema's in dit verband was de modulaire uitbouw van kinderopvang in Vlaanderen. Het doel: voorzieningen de mogelijkheid geven om snel en efficiënt in te spelen op wisselende opvangvragen, zat ook al achter onze vroegere standpunten over atypische opvang. Het nieuwe aan dit concept is de fundamentele herziening van de organisatiestructuur kinderopvang: geen vaste, strak omliggende taakomschrijvingen meer, maar losse bouwstenen, waarmee de voorziening de dienstverlening kan organiseren volgens de lokale behoeften.

Het denkwerk over de nieuwe opdrachten en bevoegdheden van het lokaal overleg sluit hier nauw bij aan. Het basisstandpunt dateert al van 2002, maar het thema bleef actueel. In de loop van 2003 werd het standpunt verder geëxpliciteerd, in voorbereiding van de reglementeringswijziging die begin 2004 op tafel kwam.

Misschien nog belangrijker, zeker in het licht van de nieuwe ontwikkelingen, was onze bezorgdheid over de toenemende commercialisering van kinderopvang, een spookbeeld dat al in de beleidsbrief 2000 opdook en steeds meer vorm krijgt. De trend kwam het afgelopen jaar meermaals ter sprake, onder meer naar aanleiding van het voorstel van de Gezinsbond rond opvangcheques en de intussen bekende dienstencheques kinderopvang. Het verruimen van dit bestaande systeem, een optie die op de Tewerkstellingsconferentie van november 2003 naar voor werd geschoven, geeft profitondernemingen formeel toegang tot de zorgsector. Daarmee is de trend gezet! Het ziet er naar uit dat de toenemende

vermarkting een werkpunt voor het verband zal blijven.

Knelpuntennota en memorandum 2004

Onze eerste uitgebreide knelpunteninventarisatie dateert ondertussen van 2001. In tussentijd zijn reeds een aantal van de door ons aangekaarte problemen opgelost of in realisatie, maar de sector blijft geconfronteerd met (oude en nieuwe) pijnpunten. Tijd om opnieuw alle knelpunten te bundelen.

Naast heel wat **algemene problemen** waarmee de drie belangrijkste subsectoren te kampen hebben, zoals het onophoudende aantal nieuwe verplichtingen en eisen en het toenemend personeelstekort, kent elke subsector zijn specifieke problematiek. Bij de kinderdagverblijven bestaat een nijpend tekort in de basisfinanciering, ondervindt men problemen met de VIPA-reglementering, wil men ook voor kleine voorzieningen een aangepaste verloning voor de verantwoordelijke en eindelijk een oplossing voor de ex-DAC'ers. De buitenschoolse opvang vraagt o.a. meer gesubsidieerde plaatsen, een infrastructuurtoelage, een uitgebreider personeelskader en een gelijk loon voor gelijkwaardig werk. De diensten voor opvanggezinnen kaarten dan weer de krappe financiering van de personeelskosten aan, de uitstroom van de onthaalouders en de enorme werkdruk.

Uit deze actuele knelpuntennota werden door alle leden – via de coördinatiecomitévergaderingen – de meest prioritaire knelpunten geformuleerd, als op te nemen eisen in het verbonds-memorandum voor de nieuwe Vlaamse regering 2004.

Financiering? Het moet nog beter!

Subsidie K&G

Sedert de invoering van de enveloppe-financiering in 2001 werkt het verbond continu aan een betere ondersteuning voor de voorzieningen. Denk maar aan de knelpuntennota's 2001 en 2003, waarin de financieringsproblematiek centraal stond en ons *dossier zwarte sneeuw* met de financiële analyse in kinderdagverblijven. De acties bleven niet zonder resultaat! Een eerste doorbraak kwam er na de straatactie "*Kijk, mama, zonder centen*" van oktober 2002. Op de valreep van dat jaar keurde de Vlaamse regering de eerste aanpassingen van de enveloppe goed. Er kwam een meerjarige overgangperiode en het subsidieplafond, dat voor een verlies van opvangplaatsen in kinderdagverblijven dreigde te zorgen, werd opgeheven. Later volgden nog enkele kleine aanpassingen van de enveloppe. Er werd bijkomend 20 miljoen (Belgische franken) gevonden voor kinderdagverblijven, er kwam een herverdeling van de middelen over de subsectoren, en in diensten voor opvanggezinnen steeg de administratieve toelage om de meerkosten voor de invoering van het statuut voor onthaalouders mee op te vangen. Het laatste bleek helaas slechts een druppel op een hete plaat, want de kosten van het statuut rijzen de pan uit! Tot slot leverde de evaluatie van het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) nog een extraatje op, vooral voor kinderdagverblijven (zie hierna).

Het verbond is niet ontevreden over deze eerste bescheiden stappen naar een betere financiering, maar zolang er geen structurele verbeteringen van betekenis gerealiseerd zijn, gaan wij door op de ingeslagen weg. De financiële doorlich-

ting, die wij samen met de EHSAL in 2003 opstartten, loopt door en zal geleidelijk aan uitgebreid worden naar alle subsectoren. Wij maken ons alvast sterk dat dit onderzoek het nodige cijfermateriaal zal opleveren om onze vragen te stellen. Deelnemen dus!

VIA - verworvenheden

Na jaren pleitbezorging was het eindelijk zover: op 1 januari 2003 werden de eerste officiële, gesubsidieerde **directiefuncties** in kinderdagverblijven geïnstalleerd. De regeling dekt weliswaar niet alle kinderdagverblijven af en de beperkte financiering zorgt voor heel wat bijkomende kopzorgen, toch creëert het kansen voor de sector. De meeste voorzieningen die aan de voorwaarde voldeden hebben de mogelijkheid dan ook al snel verzilverd. Voor een aantal kleinere kinderdagverblijven bleek de directiefunctie een bijkomende stimulans om schaalvergroting te overwegen. In 2003 werd ook een deeltijdse **logistieke functie** ingevoerd en konden de meeste kinderdagverblijven bijkomend personeel aanwerven dank zij de normverlaging voor begeleiders. Een tweede beweging in deze uitbreiding van het personeelsbestand is voorzien in 2005.

De VIA - evaluatie in de loop van het jaar leverde nog meer goed nieuws op: de Vlaamse regering maakte bijkomend 500.000 euro vrij voor de **loonharmonisering** in de kinderdagverblijven, de forfait voor de directiefunctie werd verhoogd voor een totaal bedrag van 250.000 euro, en er zou een oplossing komen voor de DAC-problematiek, prijskaartje naar schatting 3 miljoen euro. Spijtig genoeg was het eind 2003 nog steeds wachten op de beloofde regeling, zodat de betrokken voorzieningen en personeelsleden in

de onzekerheid bleven. In de rand van de VIA-evaluatie beloofde de overheid nog tegen 2005 werk te maken van een structurele aanpassing van de enveloppe.

Door de uitbreiding van de sector de afgelopen jaren beschikte het Fonds Sociale Maribel over 1 miljoen euro extra middelen. Het bijkomend budget werd grotendeels besteed aan de uitbreiding van het aantal vrijgestelde dagen voor oudere personeelsleden, wat de arbeidsduurvermindering voor de 55-plussers vanaf 2004 op 12 dagen brengt.

Buitenschoolse buiten schot?

Ze komen misschien minder in de focus, maar wij vergeten de financiële en materiële problemen van de buitenschoolse opvang zeker niet! Getuige hiervan onze **knelpuntennota**. Van bij de start van het overleg heeft het verbond ervoor gepleit om de buitenschoolse opvang mee te nemen in het VIA, zeker wat de loon- en arbeidsvoorwaarden betreft. Totnogtoe zonder veel succes. Om onze vraag hard te maken zijn wij onlangs begonnen met een vergelijkend onderzoek naar de achterstand van de buitenschoolse opvang. Als alles volgens plan verloopt hopen wij in de loop van dit jaar een concreet voorstel voor verbetering van de loon- en arbeidsomstandigheden te kunnen voorleggen.

Sociale bescherming voor onthaalouders: niet echt een succesverhaal

Het statuut in een notendop

Eindelijk was het dan zover: op 1 april 2003 werd de sociale bescherming voor opvanggezinnen een feit! Onthaalouders die aangesloten zijn bij een erkende

dienst hebben voortaan recht op kinderbijslag, zij kunnen een eigen pensioen opbouwen, zijn verzekerd tegen ziekte, arbeidsongeschiktheid, beroepsziekten en arbeidsongevallen en zij kunnen aanspraak maken op een vergoeding wanneer een kind buiten hun wil afwezig is. Niet onaardig als begin, maar meer dan een begin kan het voor ons ook niet zijn. Tenzij de evaluatie van het systeem, die binnen de drie jaar moet plaatsvinden, de degelijkheid van het systeem aantoonst – wat we sterk betwijfelen – blijft een volwaardig werknemersstatuut ons streefdoel. Want ondanks de jarenlange voorbereiding van het systeem op alle beleidsniveaus, het brede debat waarbij alle actoren gehoord werden en de informatieronde bij de start bleek niemand echt klaar voor het opvangnet, de administraties nog in het minst.

Implementatie niet van een leien dakje

En dat is dan nog een eufemisme! Zelden heeft een nieuwe regeling zoveel toepassingsproblemen meegebracht als de sociale bescherming voor onthaalouders. Er ging geen dag voorbij zonder wijziging van een of andere administratieve verplichting, nieuwe info of onvoorziene **interpretatieproblemen**. Bovendien verliep de informatiedoorstroming binnen de betrokken administraties en organisaties erg stroef, waardoor de verwarring nog toenam. De situatie werd zo erg dat zelfs K&G – toch geen leek in overleggen en informatie verspreiden – het veiliger achtte om voor vragen rechtstreeks door te verwijzen naar de administratie in kwestie.

Het mooiste voorbeeld van de Babylonische verwarring die er in de sector heerste, is misschien het RSZ-verhaal.

Toen het na veel vijven en zessen toch niet mogelijk bleek om vanuit dezelfde VZW een gescheiden aangifte te doen voor onthaalouders en personeelsleden, kregen de diensten het advies om een "dochter VZW" op te richten. Een draak van een regeling, daarover is iedereen het eens, maar blijkbaar de enige snelle oplossing van het probleem. Om die reden zijn wij dan ook teruggekomen van onze plannen om de juridische valkuilen van die constructie aan de kaak te stellen. Verder was er de RSZ-aangifte, die aan het einde van het jaar nog niet op punt stond. Maar ook andere aspecten zorgden voor nogal wat hoofdbrekens. Zo zou er voor de afwezigheidsvergoeding begin 2004 al een eerste "vereenvoudiging" in de maak zijn...

Onhoudbare werkdruk

Dat alles bracht niet alleen onzekerheid mee voor de dienstverantwoordelijken en de aangesloten onthaalouders. Met de invoering van het statuut kregen de dienstverantwoordelijken er naast hun begeleidings- en coördinatietaken een volledig nieuwe "werkgeversopdracht" bij, en dat binnen dezelfde tewerkstellingstijd! Op zich al niet vanzelfsprekend! Met de implementatieproblemen "on top" is de situatie in veel, vooral kleinere diensten stilaan onleefbaar aan het worden. Er moeten dringend maatregelen komen om de werkdruk te verlagen, anders zou de statutwijziging wel eens ten koste van de

dienstverlening kunnen gaan. En dat kan toch niet de bedoeling zijn?

Uitbreiding buitenschoolse opvang gerealiseerd

In het voorjaar van 2003 kwam er voor de initiatieven buitenschoolse opvang (IBO's) goed nieuws. Uit het Vlaams werkgelegenheidsakkoord 2003-2004 werden middelen gegenereerd voor het toekennen van 1400 bijkomende IBO-plaatsen. Hoewel de buitenschoolse opvang in aparte lokalen van een kinderdagverblijf dezelfde **kwaliteitsgaranties** moet bieden, werden hiervoor geen extra middelen vrijgemaakt. De extra plaatsen werden voor het eerst toegevoegd volgens een vaste programmatie, de zogenaamde witte-vlekkenlijst. Dit is een lijst met al de gemeenten, per provincie, gesorteerd op basis van de verhouding tussen de reeds gerealiseerde en de nood aan opvangplaatsen. Gemeenten met een relatief groter tekort aan opvangplaatsen kregen voorrang bij de toekenning van de principiële akkoorden begin juli 2003. Wij vinden het een goede zaak dat de overheid naar een objectief criterium streeft, maar vragen een verdere verfijning van het instrument.

INFO

*jeannine.vandenbroucke@vlaams-welzijnsverbond.be, tel. 02 507 01 21,
ann.vandenbrande@vlaamswelzijnsverbond.be, tel. 02 507 01 42.*

VRIJWILLIGERSWERK

Gezamenlijke commissie autonoom en ingebouwd vrijwilligerswerk

In 2002 richtte de sector vrijwilligerswerk van het Vlaams Welzijnsverbond een aparte werkgroep ingebouwd vrijwilligerswerk op. Vanuit de vaststelling dat er heel wat overeenkomsten waren met de werkgroep autonoom vrijwilligerswerk, werd besloten om vanaf maart 2003 beide werkgroepen samen te laten vergaderen onder leiding van één voorzitter om zo een breder draagvlak te hebben.

Maandelijks kwam de commissie vrijwilligerswerk samen om zich te buigen over een aantal praktische en inhoudelijke thema's betreffende de vrijwilligersactualiteit. Denken we maar aan het SBBA project ("sneller betalen door betere afspraken") van de Afdeling Algemeen Welzijnsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap en aan het luik "verzekeringen in vrijwilligersorganisaties". Voor de bespreking van de nieuwe VZW-wet werd een deskundige gevraagd om een uiteenzetting te geven over de gevolgen hiervan voor kleine VZW's.

Unieke denktank

De maandelijkse samenkomsten worden door de deelnemers ervaren als een unieke plaats waar dieper kan ingegaan worden op **het eigene van het vrijwilligerswerk**. In 2003 werd er voldoende tijd en ruimte uitgetrokken om te reflecteren rond het nut en de betekenis van het vrijwilligerswerk in onze samenleving. Zo werden de specificiteit en de grenzen van het vrijwilligerswerk in de hulpverlening onder de loep genomen, alsook de band met de cliënt en de relatie met beroepskrachten. Ook de vraag rond het maatschappelijk nut van vrijwilligerswerk werd niet uit de weg gegaan. Dit leverde een boeiende discussie op, gevoed door de talrijke ervaringen vanuit het basiswerk.

Het – al dan niet – onderscheid tussen ingebouwd en autonoom vrijwilligers-

werk werd ook op de rooster gelegd. Dit laatste vereist een **positionering van het vrijwilligerswerk** tegenover het beroepswerk in het kader van de toenemende professionalisering van het welzijnswerk. Belangrijk daarbij is echter dat beide vormen hun eigen identiteit maximaal moeten kunnen ontplooiën en verstevigen om een complementaire rol te kunnen spelen. Verder werkten we met het model van Kessels, een werkbaar planingsmodel om op een systematische manier te denken rond vorming of opzetten van een nieuw initiatief.

Méér dan denken

Er werd in de commissie vrijwilligerswerk niet enkel gedacht: vanuit de zinvolle gedachtewisselingen volgden concrete daden. Op de werelddag voor

de vrijwilliger, 5 december, werd een *perstekst* verspreid onder het motto: "Vrijwilligers, de gezonde kern van elke solidaire samenleving". In het voorjaar van 2003 werden de leden van de Hoge Raad voor vrijwilligers benoemd. Deze werkzaamheden werden van dichtbij gevolgd en door onze afvaardiging ter plaatste ingebracht.

In het najaar werden twee wetsvoorstellen besproken betreffende de *rechten van de vrijwilliger*. Hierop werd grondig gereflecteerd en kritische en constructieve bedenkingen werden overgemaakt aan de betrokken indieners. Bovendien werd hierover een brief geschreven naar de Minister van Sociale Zaken.

Tenslotte mondde het vruchtbare discussiewerk uit in een *Memorandum* voor onze sector waarin de volgende items benadrukt werden: dringend afronden van de werkzaamheden rond het statuut van de vrijwilliger; een breed ondersteunend en faciliterend beleid; een grondige evaluatie en bijsturing van het decreet betreffende het vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidssector en de substantiële verhoging van het budget.

Onderzoeksproject

Zoals vorig jaar reeds aangekondigd, werd in het voorjaar van 2003 de opstart van dit project gerealiseerd met de steun van een sponsor. Eerst werden via een actieve bevraging bij 40 autonome vrijwilligersorganisaties de concrete behoeften in kaart gebracht. Daarna werden ook ingebouwde vrijwilligersverenigingen (in de sectoren van gehandicaptenzorg, kinderdagopvang, gezinsondersteuning en bijzondere jeugdbijstand) betrokken. Dit leverde een overzicht op van de meest voorkomende noden. Zo werd een grote vraag gesignaleerd naar een bij-

komende of vrijgestelde beroepskracht die de vrijwilligerswerking coördineert. Verder werden volgende knelpunten gemeld: problemen inzake rekrutering en onvoldoende financiële middelen, de roep om uitwisseling per sector, tips inzake een doeltreffende, motiverende begeleiding van de vrijwilligers en de behoefte aan informatie, vorming en public relations.

Naast het bijeenbrengen van de behoeften volgde een bevraging naar mogelijke oplossingen op diverse niveaus. Van de overheid wordt veel verwacht inzake een (betere) subsidiëring, alsook betreffende het faciliteren van het vrijwilligerswerk. Ook het promoten en het (h)erkennen van het vrijwilligerswerk wordt aan de overheid gevraagd. Naar het Vlaams Welzijnsverbond toe worden vooral vragen gesteld naar meer uitwisseling en informatieverstrekking, beide per sector wel te verstaan. Daarnaast staat de vraag naar belangenbehartiging centraal. Tenslotte willen de vrijwilligerswerkingen ook een aantal verbeterprojecten realiseren in de eigen organisatie, met de nadruk op de werking naar de eigen vrijwilligers toe. Deze voorstellen zullen zeker in de loop van 2004 een concreet gevolg krijgen.

Vorming rond Empowerment

Dankzij dezelfde sponsor werd het mogelijk om het vormingsaanbod rond Empowerment nogmaas te organiseren. In 2003 kregen een achttal vrijwilligersverenigingen de kans om deze vorming op te zetten voor hun eigen vrijwilligers. De evaluaties hiervan zijn bijzonder positief, zodat beslist werd om dit vormingsproject te verlengen opdat nog meer vrijwilligers en hun verenigingen ervan kunnen genieten. Op deze manier krijgen zij de kans hun

vrijwilligers "in kracht te stellen" en helpen zij hen te werken aan een emanciperende basishouding, waardoor ze anders leren omgaan met de mensen die zij pogen bij te staan.

In 2004 loopt dit aanbod door en zal er bovendien vanuit het Vlaams Welzijnsverbond een intervisiegroep opgestart worden voor de begeleiders van vrijwilligers die verder rond Empowerment

willen werken en dit ideeëngoed in hun werking willen implementeren.

INFO

*ludo.decort@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 39,
myriam.vandennest@vlaamswelzijnsverbond.be, tel. 02 507 01*

Dit jaarverslag verschijnt, net zoals vorig jaar, ook op onze website:
www.vlaamswelzijnsverbond.be

De meest 'tastbare' vorm van dienstverlening van het Verbond zijn wellicht de 'Informatieven' die bijna dagelijks allerlei nuttige informatie bij de leden brengen. In 2003 waren dat er 155. Een lijst hiervan vindt u eveneens op de website. Om de teksten en de bijlagen te kunnen raadplegen, moet u wel lid zijn...

CENTRUM ETHIEK EN ZINGEVING

Het CEZ - "Centrum voor Ethiek en Zingeving in het welzijnswerk" – is een oorspronkelijk initiatief van het Verbond van Instellingen voor Welzijnswerk (VIW) en het departement Sociale School van de Ehsal Hogeschool Brussel, dat vanaf 2000 ingebouwd werd in de werking van het Vlaams

*Welzijnsverbond. Het CEZ vraagt aandacht voor de ethische en zingevende aspecten van het welzijnswerk, en dit zowel bij de professionele en vrijwillige hulpverleners als binnen de diverse opleidingen. Het Centrum wil zowel aan onderzoek doen, als aan begeleiding, ondersteuning en vorming. De **stafvergadering** staat in voor de planning en evaluatie van de dagelijkse werking.*

Een "denkgroep" met praktijkwerkers en docenten uit de opleiding werkt aan visieteksten over ethiek van de hulpverlening en over ethische vragen binnen de hulpverlening, omgaan met zingevingsvragen binnen de hulpverlening, over 'zorgethiek' en de narratieve benadering. Zij stonden onder meer in voor het *themanummer over zorgethiek* van het Tijdschrift voor Welzijnswerk.

Wat de vormingsinitiatieven betreft waren er de **blikopeners** rond 'zorgethiek' op 24 januari en 13 maart, en de blikopener rond seksueel grensoverschrijdend gedrag op 27 februari. Het CEZ stond in voor de voorbereiding van de studiedag 'Uitzicht op zorg' op 8 mei, die het eerste advies van de Ethische Commissie over opnamebeleid voorstelde. Het CEZ was ook verantwoordelijk voor het *themanummer over dit ethisch advies*. CEZ-stafmedewerkers waren actief bij vorming, begeleiding of advies rond ethische invalshoeken voor externe organisaties.

De antwoorden op de *meest gestelde vragen* over **privacy** werden opgenomen op de website van het Vlaams Welzijnsverbond. U vindt alles wat te maken heeft met het Centrum Ethiek en Zingeving onder de knop 'Werken aan Welzijn'.

Het project rond 'Omgaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag in voorzieningen' werd opengetrokken naar de ganse sector via een advies dat hierover door de Ethische Commissie voorbereid werd. Het CEZ staat overigens in voor het ondersteunend werk naar de **Ethische Commissie** van het Vlaams Welzijnsverbond, onder meer via verslaggeving en voorbereiding van de werkzaamheden via participatie in de bureauvergadering van deze commissie, voorbereiding van studiedagen en publicaties, en opvolging en evaluatie ervan.

INFO

*ludo.decort@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 39 en
fons.geerts@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 29.*

ETHISCHE COMMISSIE

De Ethische Commissie van het Vlaams Welzijnsverbond heeft als opdracht: op een gemandateerde wijze voorstellen tot ethische adviezen uitwerken die door de Raad van Bestuur worden bekrachtigd. Na de afronding van het eerste advies over 'Opnamevrijheid - opnameplicht' en de voorstelling ervan op een studiedag werd begonnen met de voorbereiding van het tweede advies over 'Omgaan met vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik'.

De Ethische Commissie van het Vlaams Welzijnsverbond is samengesteld uit vertegenwoordigers van de sectoren, gebruikersverenigingen en experts. Nadat men een eerste jaar gewerkt had aan een advies over "Opnamevrijheid – opnameplicht", koos men voor het tweede jaar voor het thema "Omgaan met vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik." De tekst van het eerste advies werd in januari 2003 op de Raad van Bestuur van het Verbond bekrachtigd en aan de aangesloten voorzieningen bezorgd. Op 8 mei 2003 werd het advies en de voorbereidende werkzaamheden aan de voorzieningen op een studiedag voorgesteld. Gezien de actualiteit en de commotie rond de wachtlijsten, kwam dit advies meer dan op zijn tijd.

In 2003 gingen vijf plenaire vergaderingen van de Ethische Commissie door en zeven bureauvergaderingen voor de voorbereiding van de vergaderingen, de planning van de tussenkomsten van experts, de opvolging van de verga-

deringen (en ook nog van het eerste advies) en de bespreking van de ontwerp teksten. Er was eveneens een tussentijdse 'open' vergadering in de vorm van een blikopener rond het Daphne-project en het werken met een stappenplannen ingeval van seksueel misbruik.

Tijdens de plenaire vergaderingen werden belangrijke insteken verzorgd door Anja Opdebeeck (K.U.Leuven) over de bevindingen uit het Daphne-project en het juridisch kader, door Carla Ivens (Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Leuven) over het hulpverleningskader en door Roger Burggraeve over bouwstenen voor een visie op seksualiteit. Vanuit een voorziening werd een ervaringsverslag gebracht over wat vermoedens van misbruik allemaal teweeg kan brengen in een voorziening en Peter Adriaenssens van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Leuven werd als expert aan de Commissie toegevoegd voor dit thema. Het werden boeiende besprekingen over een niet zo simpel onder-

werp. Zo bleek al vlug dat de afwerking van een advies niet op 5 vergaderingen mogelijk was. Er zal dus de eerste helft van 2004 nog moeten verder gewerkt worden aan de tekst.

De verschillende adviezen van de Ethische Commissie worden opgenomen in een *ringmap*, die op het Verbond te bestellen is. Momenteel bestaat deze ringmap uit een woord vooraf, een toelichting bij de opdracht, de samenstelling en de werking van de Ethische Commissie en de tekst van het eerste advies over 'Opnamevrijheid - opnameplicht'. Zodra het tweede advies klaar is, zal deze tekst aan de map toegevoegd worden.

De belangrijkste uitdaging bestaat er echter in met het advies iets te doen in de hulpverleningspraktijk van elke dag in kleine en grote voorzieningen van de gehandicaptenzorg, de revalidatiecentra, de bijzondere jeugdbijstand, de gezinsondersteuning, de kinderdagopvang en de buitenschoolse kinderopvang.

INFO

ludo.decort@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 39.

Spitstechnologie in
informatisering en dienstverlening

Voor meer informatie
bel 016 39 95 11
fax 016 40 01 76
ACC-SSC vzw
Researchpark Zone 2,
Interleuvenlaan 10
3001 Heverlee
www.accnet.be
e-mail dir@accnet.be

... [toekomstgericht en
kostenbewust informatiseren]...

Ten dienste van welzijnszorg- en gezondheidsinstellingen

- een solide en betrouwbare partner
- veertig jaar exclusieve ervaring in de gezondheidssector
- unieke toegang tot cruciale beheersinformatie
- bedrijfszekere oplossingen en gegarandeerde ondersteuning
- professionele begeleiding van de technologische evolutie

ISO-9001-certificaat

Uw partner in
personeelsbeheer en juridisch advies

FINANCIEEL

Financiële analyse

In 2003 werd verder werk gemaakt van de financiële doorlichting binnen *gehandicaptenzorg, bijzondere jeugdbijstand* en *kinderopvang*. Naar goede gewoonte werd hiervoor gebruik gemaakt van objectieve externe partners, met name Dexia en EHSAL. Deze onderzoeken hebben eens te meer aangetoond dat de financiële situatie voor verschillende voorzieningen precair is en een negatieve evolutie kent. Meermaals heeft het Vlaams Welzijnsverbond samen met de leden acties ondernomen om deze situatie aan te kaarten bij de bevoegde overheid en administraties. Denken we maar aan de acties rond de werkingstekorten binnen BJB van juni en november en de actie rond de voorschotten en achterstallenen van de GZ in december.

Naar aanleiding van deze analyses hebben de betrokken administraties voor GZ en BJB een eigen analyse uitgevoerd. Zij kwamen tot dezelfde conclusies en moesten toegeven dat er inderdaad wat schort aan de financiering van de welzijnssectoren. Dit is toch wel een opmerkelijke en belangrijke gebeurtenis. Voor de eerste maal wordt dit probleem erkend door de administratie. Een éérste stap op weg naar een structurele oplossing!?

Meerkostenanalyse en kostenevolutie

Naast de financiële doorlichtingen is in 2003 ook het *onderzoek* afgesloten

waarin de huidige financiering van de BJB en GZ vergeleken wordt met de reële kostenevolutie. Dit leidde tot de volgende vaststellingen. Voorzieningen moeten voldoen aan steeds meer verplichtingen en vereisten zonder dat hiervoor enige vorm van compensatie voorzien is. Voorbeelden hiervan zijn legio: kwaliteit, milieucoördinator, HACCP, pesten op het werk, ... Bijna maandelijks worden voorzieningen geconfronteerd met nieuwe reglementeringen welke een invloed hebben op de infrastructuur, dagelijkse werking en personeelskader. Hieraan moet echter voldaan worden met de reeds beperkte middelen, wat tot gevolg heeft dat al te vaak roofofbouw moet gepleegd worden op de huidige werking.

Er kunnen verschillende rubrieken geïdentificeerd worden (energiekosten, telefonie, afval- en containerkost, ...) welke aanzienlijke meerkosten genereren. De reële kostenevolutie van deze posten overschrijdt ruimschoots de evolutie van de gezondheidsindex (subsidie-evolutie). Dit betekent dat de subsidiëring niet meer is afgestemd op de reële kosten wat een extra druk betekent voor de reeds schaarse middelen.

In verdere analyses wordt nu getracht om deze eerste tendensen en resultaten verder te specificeren en te kwantificeren zodat in 2004 een concreet dossier kan neergelegd worden, samen met een concrete vraag tot verhoging van de werkingssubsidies.

Kwaliteitsnormenmodel

Er komt heel wat op de sectoren af, zowel economische en technologische evoluties als evoluties in de zorg. Denken we maar aan flexibiliteit, zorgmodulering, integrale jeugdhulp e.d. Tegelijkertijd wordt nagedacht over een financieringssysteem dat in staat is om deze evoluties op te vangen en financieel te vertalen. Deze oefening kan slechts gebeuren indien de basis waarvan men vertrekt, met name de huidige subsidiëring, volstaat. En juist hier knelt het schoentje (zie bemerkingen boven).

Daarom werd binnen de financieel-economische commissie BJB in 2003 begonnen met de ontwikkeling van een *kwaliteitsnormenmodel*. Dit model wil op basis van een aantal objectieve parameters een minimaal financieringskader uittekenen, dat nodig is om de voorzieningen in staat te stellen om een kwalitatieve dienstverlening te kunnen bieden. Als basisidee wordt uitgegaan van de gemiddelde uitgaven van een Vlaams gezin en worden deze vertaald naar de realiteit binnen de werkvormen van de BJB. Dit model vormt de basis om op ter-

mijn tot een structureel voldoende financiering te komen, wat impliceert dat het model ook telkens dient aangepast te worden aan de veranderende regelgeving en bijkomende verplichtingen die opgelegd worden.

2004 ...

Eind 2003 zag het er naar uit dat we eindelijk doordrongen tot de bevoegde administraties en het kabinet, en dat de financiële problematiek binnen de sector door de regering onderkend werd. Het betreft hier een eerste stap op weg naar een structurele oplossing. We zullen erover moeten waken dat de beloften geconcretiseerd worden en dat ook de verdere stappen gerealiseerd worden. Daarom dienen we nu, meer dan ooit, onze inspanningen betreffende de financiële analyses en de opbouw van sterke dossier verder te zetten.

INFO

*johanna.ghesquiere@vlaamswelzijns-
verbond.be, tel. 02 507 01 22.*

DE RUWBOUW VAN DE INTEGRALE JEUGDHULP

Op 1 januari 2003 trad het volledige uitvoeringsbesluit op het tijdelijke decreet over de integrale jeugdhulpverlening in werking: meteen werd het duidelijk dat het jaar 2003 een beslissend jaar zou worden voor de uitvoering van het strategisch plan over de integrale jeugdhulpverlening. Op 30 juni 2004 stoppen immers zowel het decreet als het uitvoeringsbesluit. Daarom werd er in de loop van het jaar stevig doorgewerkt aan de consolidatie van de essentiële aspecten van integrale jeugdhulp.

De activiteiten zouden op het einde van het jaar resulteren in twee voorstellen van decreet: enerzijds een voorstel van kaderdecreet over de integrale jeugdhulpverlening, anderzijds een voorstel van decreet over de rechtspositie van de minderjarigen in de integrale jeugdhulpverlening. De leden en vertegenwoordigers van het Vlaams Welzijnsverbond participeerden maximaal aan de diverse besprekingen, werkgroepen en stuurgroepen, en dit zowel op centraal als op regionaal niveau. Een zware bijkomende maar boeiende opdracht!

In de loop van het jaar kwamen tal van thema's en problemen aan bod. We denken hier bvb. aan de positionering van elke betrokken sector ten overstaan van de integrale jeugdhulp, het toepassingsgebied, de wenselijke beleidsafstemming en -structurering, de diverse bakens van de integrale jeugdhulp én de juridische vormgeving van de decreten.

Het voorstel van het Vlaams Welzijnsverbond (van januari 2003) werd de basis om het middenveld systematisch te betrekken op deze ingrijpende ontwikkelingen. Naargelang de doelstelling van het overleg werden er vijf vertegenwoordigings- en betrekkningsniveau's onderscheiden (de noodzakelijke en formele adviesorganen, de sectorale sociale partners, de centrale commissie, de cliënten en de hulpaanbieders). In opvolging van de nota 'Integrale Jeugdhulpverlening - Hoe verder?' bepaalden de sectorale directiecomités gehandicaptenzorg, bijzondere jeugdzorg en gezinsondersteuning en de raad van bestuur in maart hun houding ten overstaan van de verdere realisatie van een integrale jeugdhulpverlening. Het Vlaams Welzijnsverbond blijft de integrale jeugdhulpverlening een belangrijke, maar complexe beleidsdoelstelling vinden: we vragen dan ook een redelijk ontwikkelingsplan (tot 2009), het opentrekken naar gans Vlaanderen, een formeel partnerschap als middenveldorganisatie...

De *standpunten* die we bij de uiteindelijke voorstellen van decreet op het einde van 2003 formuleerden, vindt u terug op onze website onder de rubriek standpunten.

INFO

jan.bosmans@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 24

JURIDISCHE DIENSTVERLENING

Afronding werkzaamheden...

Op het einde van het jaar 2003 nam stafmedewerker 'algemene wetgeving' Thierry Cauwe afscheid van het verbond. Hij stond in het verleden op zijn gekende punctuele manier in voor de dienstverlening op diverse gebieden, zoals vzw-wetgeving, btw-recht, medische schifting en noem maar op. Naast de onvermijdelijke dossierafsluiting en -overdracht, zijn dit jaar volgende twee activiteiten inzake juridische dossiers het vermelden waard.

Studiedag over verzekeringsrecht en aansprakelijkheid

Op vraag van de leden (vnl. van het Sectoraal Directiecomité Gehandicaptenzorg) werd op 12 september 2003 een studiedag georganiseerd met als titel: *'Verzekeringen verzekerd?'* Dank zij de gewaardeerde hulp en steun van de EHSAL-Hogeschool, die onder meer de lokalen ter beschikking stelde en instond voor de toelevering van de sprekers, werd deze dag een succes. Niet alleen wat de opkomst betreft (meer dan 160 mensen namen eraan deel), maar ook inhoudelijk kende de dag bijval. Aspecten als bestuurdersaansprakelijkheid, beroepsaansprakelijkheid, verzekering van vrijwilligers, burgerlijke aansprakelijkheid, objectieve aansprakelijkheid, brandverzekering, arbeidsongevallen, enz., kwamen aan bod.

Publicatie over de nieuwe vzw-wet

Om de leden te helpen wegwijs te geraken in de veranderingen en de nieuwe verplichtingen die door de nieuwe vzw-wet worden opgelegd, werd op 3 november 2003 een *'Vademecum'* verspreid onder de vorm van een informatief (nr. 123/2003). In dit naslagdocument van een dertigtal bladzijden, wordt onder meer ingegaan op de door de nieuwe wet noodzakelijke aanpassingen aan de statuten van bestaande verenigingen, het opstellen van statuten voor nieuwe vzw's en het volgen en invoeren van de nieuwe regels inzake de boekhouding in het algemeen en inzonderheid voor de kleine vzw's (de regelgeving toepasselijk op de grote vzw's is pas na de publicatie verschenen).

En de toekomst?

Voor de opvolging van juridische dossiers in de toekomst werd een herverdeling georganiseerd en een samenwerkingsformule met de Juridische Dienst van het Interdiocesaan Centrum uitgewerkt.

KWALITEITSZORG

Een nieuw decreet

Het nieuws gonsde reeds lang in de wandelgangen, maar op 9 oktober was het zover: de Vlaamse regering keurde het decreet betreffende de kwaliteit in de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen goed. Met dit decreet wil de overheid beide sectoren verder responsabiliseren om te werken aan kwaliteit. Een voorziening moet een kwaliteitsbeleid voeren en een kwaliteitsmanagementsysteem hebben. Beide zaken werden reeds in de vorige decreten gevraagd. Een sterke klemtoon echter wordt gelegd op zelfevaluatie.

Nieuw in dit kaderdecreet is dat bijkomende vereisten kunnen worden opgelegd. "De Vlaamse regering kan per sector een lijst opstellen van aspecten van zorg die een bijzondere maatschappelijke waarde hebben. Over die aspecten van zorg zal de voorziening systematisch gegevens moeten verzamelen, registreren en ter beschikking stellen. Een minimum aantal van deze aspecten moet door de voorzieningen in de zelfevaluatie worden opgenomen." Niettegenstaande we gezamenlijk met andere koepelorganisaties hierop fel reageerden en tevens stelden dat het werken met indicatoren en het hanteren van daartoe geschikte meetinstrumenten aan de voorzieningen zelf moeten worden overgelaten, kregen we deze paragraaf niet uit de tekst geweerd. Toch had men oren naar het feit dat dit niet top down mag gebeuren.

In de regelgeving is dan ook voorzien dat de lijst van thema's en de modaliteiten enkel na overleg met de betrokken sectoren bepaald kunnen worden. Een cruciale rol wordt hier weggelegd voor de sectorale overleggroepen.

Een Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg

De informatieambtenaar van de Vlaamse overheid kondigde aan dat op 26 september de Vlaamse regering haar goedkeuring gaf aan de oprichting van een centrum voor kwaliteitszorg. De hamvraag bij het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg was en is nog steeds: komt het er of komt het er niet?

De referentiegroep

Samen met de andere koepelorganisaties slaagde het Vlaams Welzijnsverbond erin om het kabinet te overtuigen de 'referentiegroep' opnieuw samen te roepen. Deze referentiegroep werd destijds opgericht om de voortgang, die gemaakt werd inzake de implementatie van het kwaliteitsdecreet voor welzijn op gezette tijdstippen te toetsen. De referentiegroep kwam in zijn vernieuwde samenstelling in 2003 één keer samen nl. op 2 en 3 juli.

Toezicht op de naleving van het kwaliteitsdecreet

Bij het toezicht op de naleving van het kwaliteitsdecreet ligt de klemtoon op

het aantoonbaar maken van de kwaliteit. Met andere woorden toon aan dat u zegt wat u doet en doet wat u zegt. In de inspectieconcepten van het Vlaams Fonds, de Administratie Gezin en Maatschappelijk Werk en Kind en Gezin hanteert men een strikte scheiding tussen inspectie/toezicht en advies. De inspectiedienst van het Vlaams Fonds legde op 28 maart een evaluatierapport van de tot dan toe gedane audits voor aan de sectorale overleggroep. Via een oproep naar onze leden, brachten onze vertegenwoordigers in het sectoraal overleg de ervaringen met kwaliteitsaudits in.

De revalidatiecentra bespraken de mogelijkheden en knelpunten met het inspectieteam zelf. Vaak prijken de 'afwijkingen' en 'aandachtspunten' als leerpunten op de agenda van de intervisiegroepen kwaliteit. De inspectiedienst van de Administratie Gezin en Maatschappelijk Werk zocht naar een geschikte methodiek. Op basis van *een gesprek* met het hoofd van de inspectiedienst leerden we dat de SMK's de vertrekbasis vormen om de kwaliteit aantoonbaar te maken. Opdat onze leden zich zouden kunnen voorbereiden op de inspectie stelden we hen een *werkinstrument* ter beschikking.

Niettegenstaande de voorzieningen kinderdagopvang eind 2003 aan de bepalingen van het kwaliteitsdecreet moeten voldoen, berichtte Kind en Gezin hen dat er *geen administratieve gevolgen* zullen verbonden worden aan negatieve vaststellingen omtrent de toepassing van het MB met betrekking tot kwaliteitszorg. Het zou gaan om vaststellingen gedaan tijdens de inspectiebezoeken die plaatsvinden van 1 januari 2004 tot 1 september 2004.

Het ondersteuningsplan van de Commissie Kwaliteit

De commissie 'kwaliteit' *evalueerde het ondersteuningsplan* kwaliteit in de sectoren waar de implementatieperiode verstreek eind 2002 en spoorde naar verdere ondersteuningsbehoeften. Voor de andere sectoren continueerde de commissie 'kwaliteit' de ondersteuningsinitiatieven.

Gezien de inspectieconcepten is het geen wonder vast te stellen dat het thema 'aantoonbaar maken van de kwaliteit' erg in trek was. Op de provinciale vormingsdagen rond dit thema verwelkomden we 209 directieleden en medewerkers uit 129 voorzieningen bijzondere jeugdbijstand en 10 directies en medewerkers uit 6 Centra voor Integrale Gezinszorg. Uit de evaluaties blijkt een hoge tevredenheid van de deelnemers. De deskundigheid waarop het vormingsgedeelte werd aangepakt en de geruststellende (maar niet berustende) toelichting van de heer Walter Vandeneede, afdelingshoofd Inspectie en Toezicht van WVC, beïnvloedden allicht de scores.

Ook 38 directies en medewerkers uit 21 CKG's verdiepten zich op twee vormingsdagen in het aantoonbaar maken van de kwaliteit in hun voorziening. Het inspectieconcept werd er toegelicht door Leo Van Loo, afdelingshoofd en Martine Smets, kwaliteitscoördinator van de dienst Inspectie en Toezicht. Daarnaast organiseerde het Vlaams Welzijnsverbond in samenwerking met PPJ vormingsinitiatieven rond de procedure tot evaluatie van de globale werking (33 deelnemers) en de procedure tot evaluatie van de observatie- en gesprekstechnieken (36 deelnemers).

De kinderdagverblijven waren in de ban van de ervaringsgerichte aanpak van

Prof. Laevers om te kijken naar en het bevorderen van het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Maar liefst 248 personen uit 149 kinderdagverblijven, diensten voor opvanggezinnen en initiatieven voor buitenschoolse opvang oefenden rond deze twee indicatoren voor het inschatten van de beleving van jonge kinderen.

De commissie kwaliteit evalueerde ook haar eigen werking en kwam tot de vaststelling dat zich na 2003 een aantal uitdagingen rond kwaliteitszorg aandienen. De raad van bestuur van het Verbond besliste op 16 september 2003 om het mandaat van de commissie 'kwaliteit' te verlengen en de staffunctie 'kwaliteitszorg' op het Verbond te continueren.

BJB in de ban van PROZA

Het project Q – Werken aan Kwaliteit, een stuurgroep die functioneert binnen een samenswerkingsverband tussen het PPJ vzw, Pluralistische Werkgeversfederatie voor Jeugdzorg, Jongerenbegeleiding vzw en het Vlaams Welzijnsverbond, rondde eind december 2002 de voorbereidende fase naar een geschikt evaluatie-instrument voor de bijzondere jeugdbijstand af. Na een grondige analyse van de bestaande evaluatie-instrumenten die op de kwaliteitsmarkt voorhanden zijn, en een toetsing van deze instrumenten aan de verwachtingen van de voorzieningen bijzondere jeugdbijstand, koos de stuurgroep voor het Proza ZW instrument.

Een expertengroep met mensen die ervaring hebben met kwaliteitszorg en vertrouwd zijn met de diverse werkvormen in de voorzieningen bijzondere jeugdbijstand maakte de vertaalslag naar de bijzondere jeugdbijstand onder

leiding van Dr. André Vyt, afgevaardigd beheerder van cvba Prose. Een toetsingsgroep werk ingeschakeld voor extra validering. Eind 2003 promoveerde de stuurgroep Werken aan Kwaliteit PROZA BJB in de sector. 166 directies en medewerkers uit 103 voorzieningen namen aan de 4 regionale infosessies deel.

Maar liefst 80% van de vzw's tekende in op het instrument. De redenen zijn divers: de concrete vertaalslag door mensen uit voorzieningen naar de bijzondere jeugdbijstand, de modulaire toepasbaarheid, de gebruiksvriendelijkheid, het EFQM-model als basis, de klemtoon op zelfevaluatie in het nieuwe decreet betreffende de kwaliteitszorg in de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

Om te vermijden dat het instrument stof vangt in de kast van de kwaliteitscoördinator koppelde het Project Q aan de aankoop van het instrument een tweedaagse vorming om de gebruikers inzicht te verschaffen in het stapsgewijs toepassen van het Proza BJB instrument in de voorziening. De eerste opleidingsdag vindt plaats in de tweede helft van maart 2004.

Voorzieningen die met het instrument aan de slag gaan, zullen een aantal analyses uitvoeren, waarvan ze de resultaten ter beschikking stellen van het Project Q. Deze gegevens leiden tot een aantal sterke en verbeterpunten, die zullen voorgesteld worden op een congres. Dit project is slechts mogelijk dankzij de financiële ondersteuning van Cera Foundation.

INFO

linda.beirens@vlaamswelzijnsverbond.be, tel. 02 507 01 31.

PASTORAAL

Werken met levensverhalen

De Commissie Pastoraal organiseerde op 1 april 2003 in het TPC te Antwerpen een opvolgdag voor de deelnemers aan de vormingscyclus en het voortgezette trainingsprogramma rond werken met het levensverhaal, die in 2001 en 2002 door gingen. Er werd gewerkt met de zgn. 'zelfconfrontatiemethode' en er was kans tot intervisie rond eigen praktijksituaties.

Op 23 oktober 2003 ging in het TPC te Antwerpen een groot symposium door met als titel: "Zorg om het verhaal. Narratief zorgmodel en integrale kwaliteitszorg." In de voormiddag waren er inleidingen door de professoren Burggraeve (K.U.Leuven) en Ganzevoort (Nederland), in de namiddag was er keuze tussen 14 workshops, die twee maal door gingen. Er waren ruim 180 deelnemers uit voorzieningen van de VVI-sectoren en van voorzieningen die lid zijn bij het Vlaams Welzijnsverbond.

Pastorale nieuwsbrief

Sinds het Verbond geen eigen pastorale nieuwsbrief meer uitgeeft, krijgen de leden de algemene pastorale nieuwsbrief van Caritas Vlaanderen. In 2003 verschenen 3 nummers. In februari werd stilgestaan bij het 'verrijzenisge-loof', bij hoe kinderen en tieners omgaan met de dood, en bij de kunst op een bewuste manier te sterven. Het juni-nummer was volledig gewijd aan 'diaconie', met onder meer artikels over parochie en instelling: partners in dia-

conie, over motivatie voor dienstbaarheid, en met een aantal getuigenissen. Thema van het novemnummer was 'contextueel pastoraat'. Met o.m. aandacht voor de gezinsrelaties, voor vervreemding en verlangen naar verbinding, en enkele casussen. Verder is er steeds aandacht voor de jaarkring en worden bvb. aangepaste vieringen voorgesteld; er zijn aankondigingen van activiteiten en diverse publicaties worden voorgesteld.

Levensbeschouwelijke verscheidenheid

Er werd in de loop van het jaar door de commissie verder gewerkt (onder meer op basis van een tekst van de Broeders van Liefde) aan een standpunttekst rond het omgaan met levensbeschouwelijke verscheidenheid in voorzieningen. Is een christelijk geïnspireerde voorziening juist niet 'geroepen' om open te staan voor deze verscheidenheid, zowel bij het eigen personeel als bij de hulpzoekenden, zonder evenwel de eigenheid op te geven? De afgeronde tekst werd begin 2004 aan de Raad van Bestuur van het verbond ter bespreking en bekrachtiging overgemaakt. Er worden nog een aantal opvolgings- en implementatiemomenten voorzien.

INFO

*dominic.verhoeven@caritas.be,
tel. 02 507 01 05.*

SOCIALE TOPICS

Het e-governement in de sociale zekerheid gaat van start

Vanaf 1 januari 2003 zijn de voorzieningen verplicht elektronisch hun gegevens door te zenden aan de RSZ. Dit gebeurt in het kader van de Dimona-aangifte en de DMFA-aangifte. In een bijzondere werkgroep van de commissie sociale verhoudingen werd stilgestaan van de gevolgen hiervan in de sector 319.01.

Afronding van de bespreking rond arbeidstijd

Op 27 januari 2003 besprak het paritair subcomité 319.01 het thema arbeidstijd. Vanuit werkgeverszijde was de betrachting om te komen tot een koninklijk besluit inzake slapende nachtdiensten en vakantieverblijven. De vakbonden lieten reeds eerder weten onder welke voorwaarden ze akkoord konden gaan met een dergelijk koninklijk besluit. Het ging hier onder andere om een programmatie rond de uitbreiding van de uren slapende nachtdienst tot 8 uur en de toekenning van een "eerste stap", bijvoorbeeld een vierde uur voor een slapende nachtdienst, zonder bijkomende subsidiëring voor vervangende tewerkstelling.

Op basis van een ruime consultatie die in de beide werkgeversorganisaties gebeurde, werd een gezamenlijk werkgeversstandpunt hierover ingenomen. Beide werkorganisaties in het paritair subcomité bevestigden dat de realisatie van een koninklijk besluit waarbij de regelingen inzake de slapende nachtdienst en de

externe vakantieverblijven een afdoende wettelijke basis krijgen, een zeer belangrijke prioriteit blijft. Daarom wensen ze de modaliteiten van deze wettelijke regelingen verder te bespreken met de vakorganisaties. Zowel het VSO als het Vlaams Welzijnsverbond stelden na uitgebreide consultaties evenwel vast dat het zonder bijkomende subsidiëring onmogelijk is om met de sector 319.01 een extra uur toe te kennen voor de slapende nachtdienst. Op dit punt waren er dus geen verdere stappen mogelijk binnen het paritair subcomité en moesten de besprekingen rond het thema arbeidsduur spijtig genoeg worden stopgezet zonder dat er een oplossing bereikt werd.

Evaluatie van het Vlaams Intersectoraal Akkoord

In het Vlaams Intersectoraal Akkoord was voorzien dat er met Sociale Marielmiddelen voor de "overige beroepen" een gelijkaardige maatregel zou uitgewerkt worden voor de 'vrijstelling van prestaties' dan voor de "zware beroepen". In de verschillende paritaire comités werd deze maatregel uitgewerkt door het ganse traject dat in het VIA voorzien was in te schrijven voor al het personeel. Dit betekent voor de werknemers 45+ een vrijstelling van 2 uren per week, voor de 50+ een vrijstelling van 4 uren per week en voor de 55+ een vrijstelling van 6 uren per week. In de sector 319.01 werd dit volledig traject in de CAO ingeschreven. Voor de kinderdagverblijven werd ook

het volledig traject ingeschreven, maar hier werd de beperking ingevoerd dat de CAO maar in werking treedt voor zover er een volledige vervanging mogelijk is.

Tijdens de evaluatie werd voor de verschillende sectoren bekeken in hoeverre het mogelijk is om voor de overeengekomen vrijstelling van prestaties te komen tot een volledige vervangende tewerkstelling. Het basisengagement van het VIA om de inzetbare Sociale Maribelmiddelen in te zetten werd in de verschillende sectoren uitgevoerd. Vooral voor de sector 319.01 werden grote tekorten vastgesteld om met deze middelen het ganse traject af te leggen. Voor de kinderdagverblijven gaat het om kleinere tekorten, omdat er hier maar een stuk van het parcours werd afgelegd.

Vanuit werkgeverszijde werd in het paritair subcomité 319.01 – gezien het tekort aan vervangende tewerkstelling – de volledige trajectuitvoering in vraag gesteld. Er werd echter ook beslist om de CAO niet op te zeggen, maar om met de vakbonden over een aanpassing van de CAO in overleg te gaan. De vakbonden bleven echter bij hun standpunt dat de CAO volledig moet worden uitgevoerd en verwijzen naar het Plan Onkelinx ter financiering. Op de vergadering van 10 december 2003 van het paritair subcomité 319.01 bevestigden de vakbonden nogmaals dit standpunt, en gaan ze niet akkoord met een wijziging van de CAO van 9 november 2001. In de sector kinderdagopvang (paritair

subcomité 305.02) werd er via een bijkomende toekenning van Sociale Maribelmiddelen een compromis bereikt met de vakbonden om het aantal dagen te verhogen en tegelijk de tekorten in de vervangende tewerkstelling aan te zuiveren. 120 instellingen ontvingen een 0,25 tewerkstelling extra via de Sociale Maribel.

Thematisch werken rond "werkgeverschap in de welzijnssector"

In voorbereiding op de visietekst rond werkgeverschap, werden 8 gastsprekers uitgenodigd op de vergadering van de commissie sociale verhoudingen 319.01. Achtereenvolgens werden volgende sprekers uitgenodigd: dhr. Ivo Clerickx van het VKW, dhr. Bruno Aerts, algemeen secretaris van de VCSPPO, dhr. De Blaere, secretaris-generaal van de administratie van de Vlaamse Gemeenschap, mevr. J.M. Bogaert en dhr. P. Jansens, namens de gebruikers, dhr. Mark Andries, adjunct-directeur van de VEV-studiedienst, dhr. P.E. Jossart van het VVI en tenslotte dhr. Walter Cornelis, nationaal secretaris van de LBC. Zij gaven telkens hun visie op verschillende aspecten van werkgeverschap in de welzijnssector en gingen hierover in discussie met de leden van de commissie.

INFO

*griet.pals@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 25.*

TIJDSCHRIFTEN

Het Vlaams Welzijnsverbond is uitgever van twee tijdschriften: het ledenblad "de facto" met nieuwtjes en standpunten over de eigen sectoren, en het "Tijdschrift voor Welzijnswerk", een vakblad met oog voor het ruimere welzijnswerk.

'de facto'

Het ledenblad verschijnt 8 maal per jaar op 2500 exemplaren. De jaargang 2003 telde 124 blz.: zeven gewone nummers van 12 blz. én voor het eerst dit jaar: het jaarverslag 2002, dat 40 blz. telde. Elk gewoon nummer bevat een editoriaal en een overzicht van de verbondsgegevens die de voorbije periode gepubliceerd werden. Er is aandacht voor de beslissingen van de Raad van Bestuur van het verbond en voor andere verbondsnieuwtjes (voorzitterswissel, personeelsverloop, activiteiten, publicaties, ...). Op de website van het verbond vindt u per nummer een inhoudsopgave én de tekst van het editoriaal.

Uiteraard komen de verbondssectoren uitgebreid aan bod. Vanuit de gehandicaptenzorg werd in 2003 aandacht gevraagd voor tewerkstelling en trajectbegeleiding, meerjarenperspectief en diverse beleidsontwikkelingen. In het kader van het Europees Jaar van Personen met een Handicap werden een viertal projecten van leden voorgesteld. De bijzondere jeugdbijstand stond o.m. stil bij de niet-begeleide minderjarige vluchtelingen, het nieuwe jeugdrecht en de financieringsperike-

len. Verder was er aandacht voor het statuut voor onthaalouders, de uitbreiding van de IBO's en de dienstencheques in de kinderdagopvang. Er was een bijdrage n.a.v. de dag van het vrijwilligerswerk. Andere thema's die aan bod kwamen: kwaliteitszorg, beter bestuurlijk beleid, arbeidstijd, financiering van de sector en jobcreatie, enz. Het verbondsmemorandum werd in bijlage meegestuurd.

Tijdschrift voor Welzijnswerk

Dit vaktijdschrift verschijnt 8 maal per jaar op 1800 exemplaren. De jaargang 2003 telde 536 blz. Daar bovenop krijgen de abonnees ook 'de facto', zodat ze op de hoogte blijven van de (beleids-)ontwikkelingen in de verbondssectoren. Op de website van het verbond vindt u een inhoudsopgave per nummer én de tekst van het editoriaal, alsook een thematisch inhoudsoverzicht. Een autonome redactie staat in voor de samenstelling van het tijdschrift.

In het voorbije jaar verschenen twee themanummers: het eerste over het ethisch advies over opnamevrijheid - opnameplicht in particuliere welzijnsvoorzieningen, het tweede met als titel: zorgethiek, een visie én een weg naar

een meer waardegestuurde zorg. De jaargang telde 8 edito's en 32 artikels. In 2003 waren er minder, maar wel langere artikels. In de 'Lezerskring' werden 38 uitgebreide boekbesprekingen opgenomen. De rubriek 'Ethiek en zingeving' beperkte zich dit jaar tot verslaggeving en aankondiging van diverse studiedagen. 'Kort genoteerd' telde 70 stukjes, 84 'Publicaties' werden kort voorgesteld. De 'Agenda' kondigde 345 activiteiten aan en daarnaast kregen 34 organisaties of activiteiten iets meer aandacht.

Uit het thematisch overzicht van deze jaargang blijkt dat de edito's en artikels, net zoals vorig jaar, vaak ingaan op beleidsaspecten en 'organisatie van de zorg'. Dit jaar scoren ook 'Ethiek' (om-

wille van twee themanummers) en 'Onderzoek' hoog, terwijl 'Opleiding en VTO' en 'Thuiszorg' niet meer voorkomen. Bijzondere jeugd- en kindzorg blijft goed vertegenwoordigd, terwijl gehandicaptenzorg iets terugvalt. Artikels over amoedeproblematiek, bejaardenzorg, kwaliteitszorg, OCMW en (Algemeen) Welzijnswerk komen bijna niet meer voor. Iets om over na te denken in de redactie...

INFO

fons.geerts@vlaamswelzijnsverbond.be,
tel. 02 507 01 29.

INHOUD

Jaarverslag 2003

2003 was geen rustig jaar...	2
Werkgevers voor welzijn	3
Uit de beheersorganen	4
Bijzondere Jeugdbijstand	6
Gehandicaptenzorg	9
Gezinsondersteuning	13
Kinderdagopvang	16
Vrijwilligerswerk	22
Centrum Ethiek en Zingeving	25
Ethische Commissie	26
Financieel	28
Integrale Jeugdhulp	30
Juridisch	31
Kwaliteitszorg	32
Pastoraal	35
Sociaal	36
Tijdschriften	38

DEXIA

Bank

Colofon

eindredactie
Fons Geerts en Frank Cuyt

verantwoordelijke uitgever
Firmin Aerts

vormgeving en druk
Licap, Brussel

de facto is een gratis tijdschrift
voor de leden van het Vlaams
Welzijnsverbond.

Een jaarabonnement voor niet-leden
kost 14 euro.

Geïnteresseerden kunnen een proefnummer
of een abonnement aanvragen bij het

Vlaams Welzijnsverbond
Guimardstraat 1, 1040 Brussel
☎ 02 511 44 70 • 📠 02 513 85 14
post@vlaamswelzijnsverbond.be
<http://www.vlaamswelzijnsverbond.be>